

**คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18
จังหวัดระยอง**

DESIRABLE CHARACTERISTICS OF EXECUTIVE EDUCATIONAL ADMINISTRATORS IN
THAILAND 4.0 AFFECTING THE SCHOOL EFFECTIVENESS IN SCHOOLS UNDER THE
SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 18, RAYONG PROVINCE

**วิทยานิพนธ์
ของ
ศรายุทธ เมืองคำ**

**ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ธันวาคม 2563

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18
จังหวัดระยอง

DESIRABLE CHARACTERISTICS OF EXECUTIVE EDUCATIONAL ADMINISTRATORS IN
THAILAND 4.0 AFFECTING THE SCHOOL EFFECTIVENESS IN SCHOOLS UNDER THE
SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 18, RAYONG PROVINCE

วิทยานิพนธ์
ของ
ศรายุทธ เมืองคำ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ธันวาคม 2563

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

เรื่อง

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18

จังหวัดระยอง

Desirable Characteristics of Executive Educational Administrators in Thailand 4.0 Affecting the School
Effectiveness in Schools under the Secondary Educational Service Area Office 18, Rayong Province.

ศรายุทธ เมืองคำ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานสอบวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล)

..... ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(อาจารย์ ดร.มนตรี วิชัยวงษ์)

..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล)

..... กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(อาจารย์ ดร.เริงวิชญ์ นิลโคตร)

ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ให้นำเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดีชัย ศรีพนมธนากร)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ศรายุทธ เมืองคำ. (2563) .คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย

4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 18 จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : มหาวิทยาลัย

ราชภัฏรำไพพรรณี

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร.มนตรี วิชัชวงษ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา)

ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล ปร.ด. (พัฒนศึกษา)

กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 2) ศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา 4) สร้างสมการพยากรณ์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 320 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 และประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.54 - 0.88 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง มีความเห็นว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง มีความเห็นว่าประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0

กับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) สมการพยากรณ์โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเดียว พบว่า มีจำนวน 3 ด้านที่สามารถพยากรณ์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ความสามารถ และด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์เท่ากับ 0.19 สมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = .10 + .50**X_4 + .32**X_1 + .10**X_3$ และสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z}_y = .51**Z_{x4} + .32**Z_{x1} + .11**Z_{x3}$ สมการพยากรณ์ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบแต่ละขั้นตอน พบว่า มีตัวแปรจำนวน 3 ด้านที่สามารถพยากรณ์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ความสามารถ และด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์เท่ากับ 0.19 สมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = .10 + .51**X_4 + .35**X_1 + .10**X_3$ และสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z}_y = .53**Z_{x4} + .35**Z_{x1} + .11**Z_{x3}$ ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก และส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาการศึกษาและเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ให้เกิดขึ้นในตนเอง เพื่อนำพาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด

คำสำคัญ : คุณลักษณะอันพึงประสงค์, ผู้บริหารสถานศึกษา, ประเทศไทย 4.0,
ประสิทธิผลของสถานศึกษา

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Sarayuth Mueangkham. (2020). **Desirable Characteristics of Executive Educational Administrators in Thailand 4.0 Affecting the School Effectiveness in Schools under the Secondary Educational Service Area Office 18, Rayong Province.**
Thesis. M.Ed. (Educational Administration). Chanthaburi : Rambhai Barni Rajabhat University

Thesis Advisor

Dr. Montri Wichaiwong Ph.D. (Educational Administration)	Chairman
Assistant Professor Dr. Teerungkoon Warabamrungskul Ph.D. (Development Education)	Member

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the opinions about the desirable characteristics of executive educational administrators in Thailand 4.0; 2) to study the opinions about the effectiveness of schools; 3) to study the relationship between the opinions about the desirable characteristics of executive educational administrators and the effectiveness of schools; and 4) to perform a regression analysis for how the opinions about the desirable characteristics of executive educational administrators affect the effectiveness of schools under the Secondary Educational Service Area Office 18, Rayong Province. The research used stratified random sampling and simple random sampling to get a sample consisting of 320 people. The research instrument was a five-rating scale questionnaire with a discrimination of between 0.54 and 0.88 and a reliability of 0.98. The statistics used for analyzing the data were: mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient and multiple regression analysis.

The results of the study were as follows: 1) teachers in schools under the Secondary Educational Service Area Office 18, Rayong Province was of the opinions about the desirable characteristics of executive educational administrators in Thailand 4.0 were at the high level; 2) teachers in schools under the Secondary Educational Service Area Office 18, Rayong Province was of the opinions about the effectiveness of schools were at the high level; 3) the relationship between the opinions about the desirable characteristics of executive educational administrators and the effectiveness of schools had a very high positive relationship at the statistically significant level of .01; and 4) the regression analysis equation coming from a multiple regression analysis

of how the opinions about the desirable characteristics of executive educational administrators affect the effectiveness of schools under the Secondary Educational Service Area Office 18, Rayong Province found that the 3 aspects of: knowledge, ethics and human relations can predict the effect at the statistically significant level of .01. The regression analysis equations are as follows: Raw score $\hat{Y} = .10 + .50**X_4 + .32**X_1 + .10**X_3$, and standard score $\hat{Z}_y = .51**Z_{X4} + .32**Z_{X1} + .11**Z_{X3}$. The regression analysis equation using stepwise multiple regression analysis of how the opinions about the desirable characteristics of executive educational administrators affect the effectiveness of schools under the Secondary Educational Service Area Office 18, Rayong Province found that the 3 aspects of: knowledge, ethics and human relations can predict the effect at the statistically significant level of .01. The regression analysis equations are as follows: Raw score $\hat{Y} = .10 + .51**X_4 + .35**X_1 + .10**X_3$, and standard score $\hat{Z}_y = .53**Z_{X4} + .35**Z_{X1} + .11**Z_{X3}$. Since the relationship was at a high level, it can predict school effectiveness. Therefore, this research suggests that school administrators should develop education and enhance their desirable characteristics in Thailand 4.0 in their own way to bring the school to be an effective learning organization.

Key words: Desirable characteristic, Educational Administrator, Thailand 4.0,
School effectiveness

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.มนตรี วิชัยวงษ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางในการศึกษาค้นคว้า ติดตามตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ตลอดเวลา รวมถึงรองศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล ประธานสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.เริงวิชญ์ นิลโคตร และอาจารย์ ดร.วิษุฒิ บุญลอย กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งใจเป็นอย่างยิ่งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจแบบสอบถาม รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ที่กรุณาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี รวมทั้งบุคคลอื่น ๆ ที่ได้ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ศรายุทธ เมืองคำ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
	ประโยชน์ของการวิจัย.....	4
	ขอบเขตของการวิจัย.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
	สมมุติฐานในการวิจัย.....	9
2	แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
	การศึกษาไทยในยุคประเทศไทย 4.0.....	11
	ความหมายของประเทศไทย 4.0.....	11
	ความหมายของการศึกษายุคประเทศไทย 4.0.....	12
	ผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0.....	14
	ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0.....	14
	บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0.....	15
	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0.....	18
	ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	19
	องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุค ประเทศไทย 4.0.....	22
	ประสิทธิผลของสถานศึกษา.....	36
	ความหมายของประสิทธิผล.....	36
	ความหมายของประสิทธิผลของสถานศึกษา.....	37
	องค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษา.....	38
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	50
	งานวิจัยในประเทศ.....	51

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีการดำเนินวิจัย..... 56
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง..... 56
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 58
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 60
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 60
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 61
4	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 63
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 63
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 64
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 65
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 71
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 71
	วิธีการดำเนินการวิจัย..... 71
	สรุปผลการวิจัย..... 73
	อภิปรายผลการวิจัย..... 75
	ข้อเสนอแนะ..... 80
บรรณานุกรม.....	81
ภาคผนวก.....	88
	ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ..... 89
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย..... 91
	ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย..... 99
	ภาคผนวก ง ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม..... 107
	ภาคผนวก จ คำอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม..... 117

สารบัญ (ต่อ)

ประวัติย่อผู้วิจัย.....	หน้า 123
-------------------------	----------

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 การวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาจากนักวิชาการ.....	25
2 การวิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษาจากทัศนชนักวิชาการ.....	40
3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	57
4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้าน.....	65
5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ประสิทธิผลของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้าน.....	66
6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ตามความคิดเห็น ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง.....	67
7 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง โดยรวม.....	68
8 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง โดยรวม.....	69
9 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง.....	108
10 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง.....	113

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง.....	119
12 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง.....	121

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 8

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

“โลกในศตวรรษที่ 21 เป็นโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง” เป็นคำกล่าว ของ Peter Drucker ซึ่งถือได้ว่าเป็นปรมาจารย์ด้านการบริหารท่านหนึ่ง ซึ่งมีความสอดคล้องกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (Information and Communication Technology: ICT) ที่ได้พัฒนาอย่างรวดเร็ว อีกทั้งมีการค้นพบองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นตลอดเวลาต่อเนื่องในลักษณะทวีคูณ นอกจากนี้การพัฒนาเทคโนโลยียังทำให้เกิดเครื่องมือที่หลากหลายในการเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ รวมทั้งข้อมูลสารสนเทศ หรือเนื้อหาในรูปแบบดิจิทัล ทั้งในเชิงวิชาการ และในเชิงบันเทิง เป็นปัจจัย ที่สำคัญที่ส่งผลให้ต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงทั้งทางสภาพแวดล้อมและทางเทคโนโลยีที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างมาก ดังนั้นในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง การเตรียมบุคลากรและตัวองค์กรเองให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงทั้งทางสภาพแวดล้อมขององค์กรและทางเทคโนโลยีที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างมากเช่นเดียวกัน ดังนั้น “ผู้บริหาร” หรือ “ผู้นำขององค์กร” ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญที่จะขับเคลื่อนองค์กร จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์ สมรรถนะ หรือทักษะเฉพาะ ที่จะนำพาองค์กรให้สามารถแข่งขันกับการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้น (ดวงพร รุ่งเรืองศรี. 2561 : 106)

การเตรียมการศึกษาในการเป็นประเทศไทย 4.0 จะต้องมีการวางแผนอย่างเป็นขั้นเป็นตอน จัดหลักสูตรให้ครอบคลุมคนทุกกลุ่ม พร้อมทั้งปรับปรุงตำราให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งในความเป็นจริงต้องยอมรับว่ามีการเปลี่ยนหลักสูตรบ้างแล้ว แต่ไม่ได้เปลี่ยนตำราตามไปด้วย อีกทั้งยังมีครูผู้สอนเพียงร้อยละ 2 เท่านั้น ที่มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรว่าเป็นอย่างไร ในขณะที่เดียวกันต้องปรับการอบรมครูให้ตรงกับความต้องการในการนำความรู้ไปใช้ตลอดจนให้วิทยฐานะแก่ครูสอนดีหรือครูที่สนใจเด็กเพื่อยกย่องชมเชย สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปด้วยกัน ดังนั้น การที่ประเทศจะเป็นประเทศไทย 4.0 ได้ ทุกอย่างต้องผ่านการวางแผนเพื่อสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อมที่ดี และต้องใช้ความอดทนเป็นอย่างมาก เพราะกว่าจะเห็นผลต้องใช้เวลานานมาก ทุกอย่างต้องใช้เวลาและต้องดำเนินงานหลายส่วนไปพร้อม ๆ กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสร้างนวัตกรรมในการขับเคลื่อนประเทศ ปัจจุบันทุกคนต้องกลับมาดูว่าสิ่งที่ผลิตกันอยู่เป็นนวัตกรรมหรือเป็นเพียงสิ่งประดิษฐ์เท่านั้น เพราะนวัตกรรมที่ถูกต้องจริง ๆ ต้องสามารถขยายผลในเชิงพาณิชย์ได้ ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสิ้น ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนคุณลักษณะใหม่เพื่อให้เข้ากับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป (ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. ออนไลน์. 2559)

การศึกษายุคประเทศไทย 4.0 คือ กระบวนการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ทุกหนแห่งบนโลกใบนี้มาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ มาตอบสนองความต้องการของสังคม ซึ่ง การเรียนการสอนในปัจจุบันยังคงห่างไกลในหลาย ๆ มิติ เช่น ไม่เคยสอนให้ผู้เรียนได้คิดเองทำเอง ส่วนใหญ่ยังคงสอนให้ทำโจทย์แบบเดิม ๆ ผู้เรียนเริ่มไม่รู้จักสังคม ส่วนใหญ่ใช้เวลาในโลกออนไลน์ในการเล่นเกม การซื้อสินค้า การคุยผ่านโปรแกรมเฟสบุค ไลน์ และอินสตราแกรม ส่วนมากเป็นสังคมมายา ซึ่งเทคโนโลยีไม่ได้ผิด แต่เหรียญมีสองด้าน เทคโนโลยีเองก็เช่นกัน การที่จะนำไปใช้ในด้านใดให้เกิดประโยชน์ เป็นความยากและท้าทายของผู้ที่ต้องทำหน้าที่สอนในยุคนี้ เพราะการเรียนการสอนในยุค 4.0 ต้องปล่อยให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ปล่อยให้กล้าคิดและกล้าที่จะผิด แต่ทั้งหมดก็ยังคงต้องอยู่ในกรอบที่สังคมต้องการ หรือยอมรับได้ ไม่ใช่ว่าเก่งจริง คิดอะไรใหม่ ๆ ได้เสมอและมีความคิดสร้างสรรค์ แต่ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งต้องอาศัยหลักของการใช้เทคโนโลยีที่เกิดความคุ้มค่า (พรชัย เจดามาน และคณะ. 2559 : 2 - 3)

ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นหัวหน้าสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ถือว่าเป็นกุญแจแห่งความสำเร็จ นอกจากจะปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของสถานศึกษาแล้ว ผู้อำนวยการสถานศึกษายังเป็นจุดเชื่อมของนโยบายกับการปฏิบัติที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด ซึ่งแน่นอนว่าผู้อำนวยการสถานศึกษาต้องมี คุณลักษณะอันดี มีความรู้ความสามารถ เป็นผู้นำครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้ปกครองและชุมชนให้มาร่วมส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ให้บรรลุผล (บวร เทศารินทร์. ออนไลน์. 2560)

สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 (ระหว่าง ค.ศ. 2001 - 2100) มีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อองค์กร และพลเมืองโลกหลายด้านได้แก่ ความผันผวนทางเศรษฐกิจ การเข้าสู่สังคมสูงวัยของโลก การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวดเร็ว การปรวนแปรของสภาพภูมิอากาศ ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติทางธรรมชาติของโลกมีแนวโน้มเกิดความรุนแรงมากขึ้น และผลกระทบอื่นๆอีกมากมาย ทำให้ องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนต่างได้รับผลกระทบ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนให้อยู่รอด และมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าวผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์กร จำเป็นต้องปฏิรูปตนเองและการเปลี่ยนแปลงองค์กรครั้งใหญ่เพื่อนำพาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะต้องบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และความสมดุลเพื่อให้บริหารจัดการศึกษابรรลุผลสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบการศึกษา ประสิทธิภาพของการบริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษา นักวิชาการหลายท่าน มีความเห็น

ตรงกันว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารส่วนหนึ่งดังนั้นผู้บริหารจึงเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ทางการบริหาร การศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก (ชัยยนต์ เพาพาน. 2559 : 303)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาคูณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง เพื่อให้เกิดนวัตกรรมที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ที่มีประสิทธิภาพส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ตลอดจนสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างยั่งยืนใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ให้มีความเหมาะสม อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง

ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ได้มีนวัตกรรมที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับพฤติกรรม พัฒนาตนเอง พัฒนางานวิชาชีพ พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ดี มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และการดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ เนื่องจากผู้บริหารที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในยุคประเทศไทย 4.0 จะสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ และสมาชิกในองค์กรมีความเต็มใจที่จะทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถแก้ไขปัญหาให้การศึกษาที่มีคุณภาพและผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นด้วยการเร่งพัฒนาส่งเสริมให้สถานศึกษาเตรียมความพร้อมผู้เรียนตั้งแต่ช่วงเริ่มเข้าเรียนอย่างต่อเนื่องทั้งการเน้นการอ่าน เขียนและคิดคำนวณ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1,934 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 - 610) หลังจากนั้นคัดเลือกครูผู้สอนจากทุกสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ตัวแปร ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง มี 4 ด้าน ดังนี้

2.1.1 ด้านความรู้ความสามารถ

2.1.2 ด้านบุคลิกภาพ

2.1.3 ด้านคุณธรรมจริยธรรม

2.1.4 ด้านมนุษยสัมพันธ์

2.2 ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ ประสิทธิภาพสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง มี 4 ด้าน ดังนี้

2.2.1 ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2.2.2 ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก

2.2.3 ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา

2.2.4 ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 หมายถึง คุณลักษณะอันพึงมีของผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ ในการทำให้การบริหารงานในองค์กรประสบความสำเร็จ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่เน้นให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารการศึกษา เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร มีบรรยากาศการทำงานในองค์กรที่ดี สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ สร้างแรงบันดาลใจ ภูมิใจบุคลากรในองค์กรให้ดำเนินงานอย่างเต็มความสามารถด้วยความเต็มใจ และยกระดับการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น เพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรตั้งไว้ ประกอบด้วยคุณลักษณะของผู้บริหาร 4 ด้าน คือ

ด้านความรู้ความสามารถ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ในเรื่องการบริหารเป็นอย่างดี มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันเสมอ มีความฉลาดเฉลียวในการบริหารงานในสถานศึกษา สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ มีความรู้ความสามารถในการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานของบุคลากรภายในองค์กร มีความรอบรู้ มีทักษะในการสื่อสารกับบุคลากรภายในและภายนอกองค์กรอย่างสร้างสรรค์ มีการใช้สถานศึกษาเป็นฐาน สามารถนำความรู้ใหม่ ๆ พัฒนาองค์กรและบุคลากรภายในองค์กรให้สามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กรและบูรณาการสิ่งต่าง ๆ ในองค์กรให้เกิดความสมดุลได้

ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะอันแสดงออกทางกายของแต่ละบุคคล ซึ่งบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลจะขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งบุคลิกภาพที่สังเกตได้ง่าย ได้แก่ รูปร่าง หน้าตา กิริยาท่าทาง น้ำเสียง คำพูด ความสามารถทาง สมอง ทักษะการทำกิจกรรมต่าง ๆ แต่มีบุคลิกภาพทางจิตที่สังเกตได้ค่อนข้างยาก ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิด เจตคติ ค่านิยม

ความสนใจ ความมุ่งมั่น อุทิศตน เป้าหมาย และความสามารถ ในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีที่มาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมของแต่ละคน ส่งผลต่อความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและเกิดความแตกต่างระหว่างบุคคลได้

ด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง คุณลักษณะด้านคุณสมบัติและแนวทางการประพฤติปฏิบัติตนของผู้บริหาร ทั้งในด้านดีและด้านความถูกต้อง เป็นผู้มีคุณสุจริตทั้งทางกาย วาจา และใจ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์สุจริต มีความเมตตากรุณา มีความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงานอย่างเสมอภาค เสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่ข้องเกี่ยวกับอบายมุขทุกประเภท และเป็นที่ยอมรับและต้องการของสังคม ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สำคัญที่ผู้บริหารยุคประเทศไทย 4.0 จะต้องมี เพราะจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและองค์กรเกิดความเชื่อมั่นศรัทธาและให้เกิดการสนับสนุน อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จขององค์กร ตามวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ได้ตั้งไว้

ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพ ความสัมพันธ์ และมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ทำคนให้มีชีวิตชีวายิ้มแย้มแจ่มใส รู้จักควบคุมอารมณ์ของตน มีบุคลิกภาพที่ดี มีสัมมาคารวะ เป็นนักฟังที่ดี รู้จักใช้คำพูดหรือภาษาพูดให้เหมาะสม ไม่เป็นผู้เย่อหยิ่งถือตัว มีไมตรีจิตและมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แสดงความชื่นชมบุคคลอื่นด้วยความจริงใจ สนใจบุคคลอื่น ศึกษาความต้องการและความแตกต่างของบุคคลอื่น รู้จักทำตัวให้เป็นประโยชน์แก่บุคคลอื่น ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น ต้องการให้ผู้อื่นมีความสุขและอยากให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ให้ความเคารพนับถือและให้ความร่วมมือที่ดี

ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาที่บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา เป็นการจัดการศึกษาที่ทำให้ครูและนักเรียนเกิดการเรียนรู้และความพึงพอใจ เป็นความสามารถในการแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ได้ทรัพยากรในการนำไปสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กร การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จนเกิดผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่องค์กรตั้งไว้ ความมีประสิทธิภาพในการทำงาน การปรับตัวขององค์กรให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ความยืดหยุ่น ในการดำเนินการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ประกอบด้วยประสิทธิผลของสถานศึกษา 4 ด้าน คือ

ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น หมายถึง ประสิทธิผลของการศึกษาที่สร้างความเชื่อมั่นได้สูง ชุมชนมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน นักเรียนได้รับรางวัลจากการเข้าร่วมประกวดกิจกรรมวิชาการกับหน่วยงานราชการต่าง ๆ จนทำให้นักเรียนในโรงเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง

ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก หมายถึง การที่ครูและผู้บริหารสามารถดำเนินการในการสถานศึกษา ทั้งการบริหารและการอบรมคุณธรรมของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยที่ดี มีความกระตือรือร้นต่อการศึกษา ประพฤติตนตามระเบียบวินัยของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการทำงานและแสดงความคิดเห็นกับเพื่อน ใช้สติปัญญาในการทำงานและแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของ ผู้บริหารและครูในการร่วมพัฒนา เปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินงาน ทั้งด้านวิชาการ การเรียนการสอน เพื่อให้สถานศึกษามีความก้าวหน้าทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยพิจารณาจากหลักสูตร ของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบท ของสถานศึกษาและชุมชน ทันสมัยต่อสภาพแวดล้อม ในปัจจุบัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการใช้สื่อการเรียนการสอน ที่เหมาะสม มีการวัดผลประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย

ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครู ที่ร่วมมือกันในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งด้านการเรียนการสอน การปกครองนักเรียนและงานที่ รับผิดชอบอื่น ๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา มีการสร้างขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงานโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การยกย่องชมเชยหรือการให้รางวัลในบางโอกาส สร้างบรรยากาศ ในสถานศึกษาให้เกิดความเป็นมิตรให้ความร่วมมือร่วมใจแก่บุคลากรทุกฝ่าย

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ปีการศึกษา 2562

ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่ทำหน้าที่หลักทางด้านการสอนและส่งเสริมการ เรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง

สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ปีการศึกษา 2562

เขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัด ระยอง ที่มีการจัดระบบและกระจายอำนาจการจัดการศึกษา โดยกล่าวถึงเพียงในเขตจังหวัดระยอง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โดยการสังเคราะห์ตัวแปรจากแนวคิดของ เต็มสิริ ทิพย์จันทา (2553 : 139), พิมพ์ฐิตา วัจนวงศ์ปัญญา (2555 : 10), เอกสิงห์ ปากแก้ว (ออนไลน์. 2558) , พัทธสิญ นวโลจิตรรัตน์ และคณะ (2560 : 47), บวร เทศารินทร์ (ออนไลน์. 2560), สุบัน พรเวียง (2562 : 329), นที กอบการนา และคณะ (2562 : 47), สต็อกคิลล์ (Stogdill. 1974 : 75-76), ยุกต์ (Yukl. 1998 : 132), ฮอยและมิสเกล (Hoy & Miskel. 2001 : 51) และสรุปตัวแปรได้ดังนี้ 1) ด้านความรู้ความสามารถ 2) ด้านบุคลิกภาพ 3) ด้านคุณธรรมจริยธรรม และ 4) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยการสังเคราะห์ ตัวแปรจากแนวคิดของ ภารดี อนันต์นาวี (2551 : 216), ประเทืองทิพย์ สุขุมลจินทร์ (2557: 7), อนงค์ อาจจงทอง (2559 : 41), อรพรรณ ตูจันดา (2558 : 47), นฤมล เจริญพรสกุล และคณะ (2559 : 114), จตุรภัทร ประทุม และคณะ (2559 : 120), มอทท์ (Mott. 1972 : 305), เครียดเนอร์ และคินิกิ (Kreitner & Kinicki. 2007 : 153), ฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel. 2001 : 51) และสรุปตัวแปรได้ดังนี้ 1) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น 2) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และ 4) ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยองและได้นำเสนอดังนี้

1. การศึกษาไทยในยุคประเทศไทย 4.0
 - 1.1 ความหมายของประเทศไทย 4.0
 - 1.2 ความหมายของการศึกษายุคประเทศไทย 4.0
2. ผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0
 - 2.1 ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0
 - 2.2 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0
3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0
 - 3.1 ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 - 3.2 องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0
4. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา
 - 4.1 ความหมายของประสิทธิผล
 - 4.1 ความหมายของประสิทธิผลของสถานศึกษา
 - 4.2 องค์ประกอบของของประสิทธิผลของสถานศึกษา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยในประเทศ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

การศึกษาไทยในยุคประเทศไทย 4.0

ความหมายของประเทศไทย 4.0

ได้มีผู้ให้ความหมายของประเทศไทย 4.0 ดังต่อไปนี้

ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ (ออนไลน์, 2559) ได้กล่าวว่า ประเทศไทย 4.0 หมายถึง กระบวนการพัฒนาประเทศให้มีความทันสมัย มีรายได้มากขึ้น และก้าวพ้นจากกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง โดยจะต้องผลิตนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาประเทศ และต้องสามารถติดต่อกับขายกับนานาประเทศได้ด้วย

นารัตน์ รามสูตและบัลลังก์ โรหิตเสถียร (2559 : 1) ได้กล่าวว่า ประเทศไทย 4.0 หมายถึง การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยจากเวอร์ชัน 3.0 เป็นเวอร์ชัน 4.0 หรือจากประเทศที่ขับเคลื่อนด้วยการผลิต "เชิงอุตสาหกรรมหนัก" ไปสู่การขับเคลื่อนด้วย "เทคโนโลยีและนวัตกรรม" เพื่อหนีกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางที่ไทยติดอยู่เป็นเวลานาน คือพิมพ์เขียวที่รัฐบาลกำลังขึ้นบนโต๊ะ และวางเป้าหมายที่จะปรับโครงสร้างประเทศให้ก้าวสู่ยุค 4.0 ภายใน 3 - 5 ปีนับจากนี้ หัวใจสำคัญของประเทศไทยในยุค 4.0 คือการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ "Value-Based Economy" หรือเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม เปลี่ยนการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ไปสู่สินค้าเชิงนวัตกรรม เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยอุตสาหกรรมไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และเปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้าไปเป็นภาคบริการให้มากขึ้น

ประยุทธ์ จันทร์โอชา (ออนไลน์, 2560) ได้กล่าวว่า ประเทศไทย 4.0 หมายถึง การขับเคลื่อนโดยใช้แนวทาง "สานพลังประชารัฐ" มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ภาคการเงินการธนาคาร ภาคประชาชน ภาคสถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยต่าง ๆ ร่วมกันระดมความคิด ผนึกกำลังกันขับเคลื่อนผ่านโครงการ บัณฑิตความร่วมมือ กิจกรรม หรืองานวิจัยต่าง ๆ

กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพ (ออนไลน์, 2559) ได้กล่าวว่า ประเทศไทย 4.0 หมายถึง ยุคแห่งการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม จากที่แต่ก่อนเราลงมือทำมาก แต่ได้ผลตอบแทนน้อย มาเป็นลงมือทำน้อย ๆ แต่ได้ผลตอบแทนมหาศาล โดยการเอาความคิดสร้างสรรค์เป็นแรงผลักดัน และนำนวัตกรรมเข้ามาช่วย เปลี่ยนจากการผลิตสินค้าไปสู่การบริการมากขึ้น การปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ ไปสู่ "Value-Based Economy" หรือ "เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม"

บวร เทศารินทร์ (ออนไลน์, 2560) ได้กล่าวว่า ประเทศไทย 4.0 หมายถึง วิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย หรือ โมเดลพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาล ภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

ที่เข้ามาบริหารประเทศบนวิสัยทัศน์ที่ว่า “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ที่มีภารกิจสำคัญในการขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ เพื่อปรับแก้ จัดระบบ ปรับทิศทาง และสร้างหนทางพัฒนาประเทศให้เจริญ สามารถรับมือกับโอกาสและภัยคุกคามแบบใหม่ ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วรุนแรงในศตวรรษที่ 21 ได้

ชาวลิต โพรธีนคร (ออนไลน์, 2559) ได้กล่าวว่า ประเทศไทย 4.0 หมายถึง ยุคที่เปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิมในปัจจุบันไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี (Smart Farming) เปลี่ยนจาก Traditional SMEs หรือ SMEs ที่มีอยู่และรัฐต้องให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา ไปสู่การเป็น Smart Enterprises และ Startups เปลี่ยนจาก Traditional Services ซึ่งมีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำ ไปสู่ High Value Services และเปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และทักษะสูง

จากแนวคิดต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้น สามารถสรุปได้ว่า ประเทศไทย 4.0 หมายถึง การพัฒนาประเทศให้มีความทันสมัย มีรายได้มากขึ้นและก้าวพ้นจากกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง การเปลี่ยนระบบขับเคลื่อนเศรษฐกิจจากการผลิตแบบอุตสาหกรรมหนักไปเป็นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจแบบใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นตัวขับเคลื่อน

ความหมายของการศึกษายุคประเทศไทย 4.0

ได้มีผู้ให้ความหมายของการศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ดังต่อไปนี้

พรชัย เจดามาน และคณะ (2559 : 2 - 3) ได้กล่าวว่า การศึกษายุคประเทศไทย 4.0 คือ กระบวนการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ทุกหนแห่งบนโลกใบนี้มาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ มาตอบสนองความต้องการของสังคม ซึ่งการเรียนการสอนในปัจจุบันยังคงห่างไกลในหลาย ๆ มิติ เช่น ไม่เคยสอนให้ผู้เรียนได้คิดเองทำเอง ส่วนใหญ่ยังคงสอนให้ทำโจทย์แบบเดิม ๆ ผู้เรียนเริ่มไม่รู้จักสังคม ส่วนใหญ่ใช้เวลาในโลกออนไลน์ในการเล่นเกมน การซื้อสินค้า การคุยผ่านโปรแกรมเฟสบุค ไลน์ และอินสตราแกรม ส่วนมากเป็นสังคมมายา ซึ่งเทคโนโลยีไม่ได้ผิด แต่เหรียญมีสองด้าน เทคโนโลยีเองก็เช่นกัน การที่จะนำไปใช้ในด้านใดให้เกิดประโยชน์ เป็นความยากและท้าทายของผู้ที่ต้องทำหน้าที่สอนในยุคนี้ เพราะการเรียนการสอนในยุค 4.0 ต้องปล่อยให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ปล่อยให้กล้าคิดและกล้าที่จะผิด แต่ทั้งหมดก็ยังคงต้องอยู่ในกรอบที่สังคมต้องการ หรือยอมรับได้ ไม่ใช่ว่าเก่งจริง คิดอะไรใหม่ ๆ ได้เสมอและมีความคิดสร้างสรรค์ แต่ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งต้องอาศัยหลักของการใช้เทคโนโลยีที่เกิดความคุ้มค่า

บวร เทศารินทร์ (ออนไลน์. 2560) ได้กล่าวว่า การศึกษายุคประเทศไทย 4.0 คือ กลไกในการพัฒนา ส่งเสริมและปลูกฝังแนวความคิดให้กับพลเมืองและเยาวชนของชาติ ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญของสมรรถนะและความสามารถในการแข่งขันระยะยาว (Long Term Competitiveness) ที่เป็นข้อต่อหลักและบริบทที่สำคัญของการออกแบบภายใต้การขับเคลื่อนของการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาอันเชื่อมโยงกับมนุษย์และสังคมในพลวัตที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของการก้าวสู่ศตวรรษที่ 21

อัครวิทย์ ระเบียบ (2560 : 1) ได้สรุปปาฐกถาพิเศษของ นายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ สรุปว่า การศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 มีความหมายมากกว่าการเตรียมความพร้อมของคนหรือให้ความรู้กับคนเท่านั้น แต่เป็นการเตรียมมนุษย์ให้เป็นมนุษย์ กล่าวคือ นอกจากให้ความรู้แล้วต้องทำให้เขาเป็นคนที่รักที่จะเรียน มีคุณธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ด้วย นั่นก็คือการสร้างคนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นทักษะในการคิดวิเคราะห์เป็นหลัก ในขณะที่เดียวกันประเทศไทย 4.0 คือการพัฒนาประเทศให้มีความทันสมัย มีรายได้มากขึ้น และก้าวพ้นจากกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง โดยจะต้องผลิตนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาประเทศ และต้องสามารถติดต่อกับขายกับนานาประเทศได้ด้วย ดังนั้น การศึกษาจึงต้องเร่งดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ให้กับเด็กไทย ได้เข้าก้าวสู่ประเทศไทย 4.0 อย่างเป็นรูปธรรมในหลายด้าน

กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพ (ออนไลน์. 2559) ได้กล่าวว่า การศึกษายุคประเทศไทย 4.0 คือ วัฒนธรรมของการเรียนรู้ชุดใหม่ที่ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบสำคัญ คือ

Unlearn คือ การไม่ยึดติดกับสิ่งที่เรียนรู้มา ต้องปรับตัวให้ทันตลอดเวลา

Relearn คือ สิ่งที่เราเชื่อมั่นเปลี่ยนไปในบริบทใหม่ ๆ ดังนั้น ต้องเรียนรู้สถานการณ์หรือเหตุการณ์จากมุมมองใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม

Learn นั้น โจทย์ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 คือ จะเรียนรู้อย่างไรให้มีความรู้ความสามารถในการรังสรรค์นวัตกรรม

จากแนวคิดต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้น สามารถสรุปได้ว่า การศึกษายุคประเทศไทย 4.0 หมายถึงรูปแบบการศึกษาที่พัฒนา ส่งเสริม และปลูกฝังแนวความคิดให้กับพลเมืองและเยาวชนของชาติให้สามารถนำองค์ความรู้ ที่มีอยู่ทุกหนแห่งบนโลกนี้มาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ พัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมในการที่จะขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงการปฏิรูปการศึกษา อันเชื่อมโยงกับมนุษย์และสังคมในพลวัตการเปลี่ยนแปลงของศตวรรษที่ 21

ผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0

ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0

ได้มีผู้ให้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ดังต่อไปนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2553 : 3) ให้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่ง ทั้งของรัฐบาลและเอกชน

ชัยยนต์ เพาพาน (ออนไลน์. 2559) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน คำว่า “ผู้บริหารสถานศึกษา” ไม่ว่าจะ เป็นประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา เรียกว่า Principal หรือเรียกว่า Head of School เป็นคำที่ใช้เรียกผู้บริหารสูงสุดของโรงเรียนของรัฐ แต่ถ้าเป็นโรงเรียนเอกชนอาจใช้คำอื่น ๆ เช่น head teacher, head master หรือ head mistress สำหรับประเทศไทยผู้บริหารโรงเรียนในปัจจุบันเรียกว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษา เมื่อก่อนเรียกว่า “ครูใหญ่” หรือ “อาจารย์ใหญ่” ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบการศึกษาประสิทธิภาพของการบริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษา นักวิชาการหลายท่าน มีความเห็นตรงกันว่า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารส่วนหนึ่งดังนั้นผู้บริหารจึงเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก

บวร เทศารินทร์ (ออนไลน์. 2560) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายปฏิรูปการศึกษาและภารกิจของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายคุณภาพการศึกษา นั่นคือผู้เรียนที่จบออกมามีคุณภาพ เป็นทุนมนุษย์ที่ประสิทธิภาพ มีทักษะสำคัญสำหรับคนยุคศตวรรษที่ 21 และมีคุณลักษณะที่ส่งเสริมและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และแนวทางของประเทศไทย 4.0 ดังนั้นผู้อำนวยการสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีสมรรถนะสูงสอดคล้องกับสภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทันต่อโลกของการแข่งขัน ทิศทางการพัฒนา รวมไปถึงแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ พัฒนาสถานศึกษาให้สามารถจัดการเรียนการสอนและปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผู้ที่เพียบพร้อมด้วยคุณลักษณะที่ดี มีความรู้ความสามารถ ทักษะกระบวนการทำงาน และภาวะผู้นำในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดสัมฤทธิ์ผล

แบรดฟอร์ดและโคเฮน (Bradford and Cohen. 1984 : 27) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่ได้รับการเคารพยำเกรงจากคนที่อยู่แวดล้อมเปรียบเสมือนเป็นแบบอย่างที่ดีเลิศสำหรับการดำรงชีวิตซึ่งสามารถให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำต่าง ๆ แก่บุคคลเหล่านั้นได้

กรีนนี่ (Greene. 1992 : 35) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้มีบทบาทที่ต่างกันออกไปไม่ว่าจะอยู่ในสำนัก หน่วยงาน หรือใน โรงเรียนจะเปลี่ยนบทบาทไปตามสถานการณ์ สำหรับผู้บริหารโรงเรียนต้องทำหน้าที่เป็นทั้งผู้ต้องคอยควบคุมดูแลและบริหารงานภายในโรงเรียนให้ครอบคลุมทุกด้าน โดยใช้ความสามารถส่วนบุคคลบริหารงานที่จะสร้างบรรยากาศในการทำงานให้ทุกคนยอมรับศรัทธาและส่งผลให้ผู้ร่วมงานมีความมุ่งมั่นทำงานอย่างเต็มศักยภาพและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ยุกต์ (Yukl. 1998 : 132) กล่าวว่า ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลที่มากด้วยพลังอำนาจ เป็นบุคคลที่มีพลังขับเคลื่อนเพื่อชัยชนะและเป็นบุคคลที่มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตอยู่เสมอ

จากแนวคิดต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้น สามารถสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 หมายถึง บุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ผู้นำและบริหารจัดการภารกิจของสถานศึกษา ให้บรรลุเป้าหมาย เป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายปฏิรูปการศึกษาและภารกิจของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายคุณภาพ การศึกษา เป็นผู้ที่มีสมรรถนะสูง ทันต่อโลกของการแข่งขัน มีแนวคิดที่ดีต่อการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ พัฒนาสถานศึกษาให้สามารถจัดการเรียนการสอนและปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0

มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้สรุปบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

วิจิตร ศรีสอาน (ออนไลน์. 2560) กล่าวถึงผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างไปจากครู โดยทั่วไป โดยมีบทบาทความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการบริหารและปรับปรุงงานวิชาการไว้ 8 ด้าน คือ

1. ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบการพัฒนาจุดมุ่งหมาย เป้าหมายนโยบายของสถานศึกษา เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการสอน
2. ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบในการจัดวางตัวบุคคล เพื่อให้สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา
3. ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบในการจัดสรรเวลา สถานที่ เพื่อประโยชน์ทางการสอน
4. ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบในการจัดหาจัดใช้ วัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา

5. ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบส่งเสริมการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนบรรลุเป้าหมาย

6. ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา

7. ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบการจัดโปรแกรมการอบรม เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

8. ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบในการประเมินความต้องการของสถานศึกษา แคมป์เบลล์และคณะ (Campbell and et al. 1971 : 75) มีความเห็นว่า สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนให้ดีที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องแสดงบทบาทของผู้นำ 4 ประการ คือ

1. เป็นผู้จัดรูปงานตามโครงสร้างและขนาดของสถานศึกษาโดยมอบหน้าที่ และความรับผิดชอบให้ผู้อื่นร่วมกันปฏิบัติเพื่อให้ภารกิจบรรลุผล

2. เป็นผู้สื่อความหมายที่ดี เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาต้องอยู่ท่ามกลางบุคคลทั้งหลาย จึงจำเป็นต้องติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน ทั้งการติดต่อสื่อสารโดยใช้เอกสารและด้วยวาจา เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3. เป็นผู้นำทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการบริหารหรือการสอน การร่วมกับ สมาคมวิชาชีพหรือมีความรู้ใหม่ ๆ ทางการศึกษา

4. เป็นผู้บังคับบัญชาทางการบริหารและใช้อำนาจหน้าที่ด้วยความเหมาะสม เฮนเคลย์และ โฟรเซ (Henclely and Froese. 1970 : 65) ให้ความเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรแสดงบทบาทของผู้นำในเรื่องต่อไปนี้

1. จัดโปรแกรมทางการศึกษาและกระบวนการสอน ตลอดจนบุคลากรด้านนักเรียน ครู อาจารย์ คนงาน ภารโรง การเงิน และธุรการด้านต่าง ๆ

2. จัดบรรยากาศของสิ่งแวดล้อมเพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเกิดประโยชน์สูงสุด

3. เน้นการนำการวิจัยในชั้นเรียน ไปใช้เพื่อพัฒนาความรู้และการแก้ปัญหา เพื่อประโยชน์ของการเรียนการสอน

4. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

5. พัฒนาทัศนคติของบุคลากรในสถานศึกษาให้มีทัศนคติที่ดีต่อสังคมและประเทศชาติ

เคน์เซวิช (Knezevich, 1984 : 46) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

1. บทบาทเป็นผู้กำหนดทิศทาง (Direction Setter) หมายถึง การเป็นผู้กำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา
2. บทบาทเป็นผู้กระตุ้นความเป็นผู้นำ (Leader Catalyst) หมายถึง การเป็นผู้นำในงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา
3. บทบาทเป็นนักวางแผน (Planner) เป็นผู้วางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาวร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา
4. บทบาทเป็นผู้ตัดสินใจ (Decision Maker) เป็นผู้กำหนดโครงสร้างการบริหารงานในสถานศึกษา
5. บทบาทเป็นนักจัดองค์กร (Organizer) เป็นผู้กำหนดโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษา
6. บทบาทเป็นผู้จัดการเปลี่ยนแปลง (Change Manager) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานในการเปลี่ยนแปลง
7. บทบาทเป็นผู้ประสานงาน (Coordinator) เป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในสถานศึกษา
8. บทบาทเป็นผู้สื่อสาร (Communicator) เป็นผู้ที่บุคลากรในสถานศึกษาติดต่อและประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
9. บทบาทเป็นผู้แก้ความขัดแย้ง (Conflict Manager) เป็นผู้คอยแก้ปัญหา ความขัดแย้งระหว่างบุคลากรและกลุ่มภายในสถานศึกษา
10. บทบาทเป็นผู้แก้ปัญหา (Problem Manager) เป็นผู้นำในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสถานศึกษา
11. บทบาทเป็นผู้จัดระบบงาน (System Manager) เป็นผู้นำในการจัดระบบงานและการพัฒนาสถานศึกษา
12. บทบาทเป็นผู้บริหารการเรียนการสอน (Instructional Manager) เป็นผู้นำทางด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนและการบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา
13. บทบาทเป็นผู้บริหารงานบุคคล (Personal Manager) เป็นผู้สรรหาคัดเลือก รักษา และพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา
14. บทบาทเป็นผู้บริหารทรัพยากร (Resource Manager) เป็นผู้นำทรัพยากร ทั้งทรัพย์สิน สิ่งของ และบุคลากร มาใช้ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด

15. บทบาทเป็นผู้ประเมินผล (Appraiser) เป็นผู้ประเมินผลการทำงานและโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา

16. บทบาทเป็นประธานในพิธี (Ceremonial Head) เป็นผู้นำทางด้านการจัดงานและพิธีการต่าง ๆ ของหน่วยงานทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา

17. บทบาทเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (Public Related) เป็นผู้นำในการสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก การประชาสัมพันธ์การติดต่อประสานงานรวมทั้ง ให้บริการแก่หน่วยงานอื่น ๆ

จากแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 เป็นบุคคลที่มีบทบาทและมีความสำคัญสูงสุดในการบริหารสถานศึกษาให้เป็นผลสำเร็จหรือบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ ผู้บริหารจึงควรต้องตระหนักในความสำคัญของตนเอง โดยคำนึงถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง ต้องเป็นผู้นำในทุกด้าน ทั้งด้านการเป็นผู้นำในการปฏิบัติงาน การสัมพันธ์กับชุมชน การขจัดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0

การบริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน มีองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการที่จะช่วยให้องค์กรมีความเจริญก้าวหน้า บรรลุวัตถุประสงค์ และองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งคือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกที่กำหนดเป้าหมายและทิศทางในการดำเนินงานขององค์กรและเป็นหลักสำคัญของหน่วยงานของผู้ได้บังคับบัญชา และระบบงาน นั่นคือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารหรือผู้นำไม่ว่าหน่วยงานใดก็ตาม ย่อมจะมีบทบาทที่เป็นผลต่อความสำเร็จหรือประสิทธิภาพของงานเป็นอย่างยิ่ง บางครั้งการจัดองค์กรแม้จะไม่ถูกต้องเรียบร้อย แต่อาจได้รับผลงานสูงได้ หากผู้บริหารมีคุณลักษณะที่ดี แต่ถ้าคุณลักษณะหรือพฤติกรรมของผู้บริหารไม่ดี แม้การจัดองค์กรจะถูกต้องและดีเพียงใดก็ตาม ผลงานที่เกิดขึ้นของหน่วยงานนั้นย่อมจะสมบูรณ์ได้ยาก ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าผู้บริหารหรือผู้นำ จะต้องมีความสมบูรณ์หรือคุณลักษณะที่เหมาะสม เพราะความสำเร็จของงานทุกด้านขององค์กรขึ้นอยู่กับผู้นำหรือผู้บริหารขององค์กร ซึ่งเป็นผู้วินิจฉัยสั่งการ หรือตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้งานมีประสิทธิภาพและและมีประสิทธิผล สามารถทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรได้

ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ได้มีนักวิชาการ หน่วยงานและนักวิจัยได้กล่าวไว้หลายท่าน ดังนี้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2548 : 7) กล่าวว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นอันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม บุคลิก ลักษณะนิสัยที่ดีงาม

ราชบัณฑิตยสถาน (2554 : 85) กล่าวว่า คุณลักษณะ หมายถึง เครื่องหมาย หรือ สิ่ง ที่ชี้ให้เห็นความคิดหรือลักษณะประจำตัว

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 6) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพทั้งหลาย เป็นผู้ที่มีเป้าหมายความสำเร็จที่ชัดเจนและ มีความมุ่งมั่นที่จะไปสู่เป้าหมายนั้นให้จงได้ ทุ่มเทพลงกายและความคิดอย่างเต็มกำลัง มีความเป็น ผู้นำทางวิชาการสูง มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ รอบรู้เป็นที่พึ่งทางวิชาการให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ มีความสามารถในการจัดการองค์กร บริหารจัดการให้มีครูสอนอย่างพอเพียง มอบหมายงาน ให้ บุคลากร ได้เหมาะกับศักยภาพสอดคล้องกับภาระและปริมาณงาน ใช้หลักการกระจายอำนาจและ การมี ส่วนร่วมในการบริหาร ส่งเสริมให้มีการจัดหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมกับผู้เรียนและ ท้องถิ่น ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรม การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีความสมบูรณ์ รอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

ชัยศักดิ์ สุระกาญจน์ (ออนไลน์, 2560) ได้เสนอทฤษฎีว่าด้วยคุณลักษณะเฉพาะของผู้ นำ (Trait Theory) ในการนำไปสู่การพัฒนาตาม โมเดล ประเทศไทย 4.0 ดังนี้

1. คุณลักษณะทางความคิดและสติปัญญา (Conceptual Characteristics) ซึ่ง หมายความว่า ผู้นำต้องมีความฉลาดหลักแหลม คิดวิเคราะห์และคาดการณ์ได้อย่างเป็นระบบ เล็งเห็นถึงสิ่ง ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งกำหนดแนวทางตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในแบบโมเดลการพัฒนา ประเทศไทยแบบ ประเทศไทย 4.0

2. คุณลักษณะทางความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น (Interpersonal Characteristics) หมายถึง ผู้นำต้องมีทักษะในการสื่อสาร สร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่น มีทัศนคติเชิงบวก เป็นตัวอย่าง ที่ดีกับสังคม เนื่องจากในยุคประเทศไทย 4.0 นั้น เป็นยุคแห่งการใช้ความคิดสร้างสรรค์ สร้าง นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัย และพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ซึ่งต้องอาศัยการแลกเปลี่ยน ข้อมูลระหว่างบุคคลและระหว่างองค์กรเป็นอย่างมาก

3. คุณลักษณะทางด้านการทำงาน (Technical Characteristics) หมายถึง ผู้นำต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการปฏิบัติงาน สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น มีวิธีการถ่ายทอดและ สอนงานให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

4. คุณลักษณะส่วนตัว (Personal Characteristics) ที่ส่งเสริมต่อการขับเคลื่อน ในยุคประเทศไทย 4.0 เช่น ความมั่นใจในตนเอง มีความรับผิดชอบสูง มุ่งมั่นตั้งใจ มีความรอบคอบ กระตือรือร้น เป็นต้น

5. คุณลักษณะทางกายภาพ (Physical Characteristics) ซึ่งตามหลักการแล้ว หมายถึง อายุ ส่วนสูง พละกำลัง น้ำหนัก โหงวเฮ้ง อย่างไรก็ตามคุณลักษณะดังกล่าวนี้เป็นส่วนสนับสนุนในการ สร้างความน่าเชื่อถือของผู้นำแต่ละคนในการใช้ภาวะผู้นำต่อผู้ใต้บังคับบัญชา เสมือนคำกล่าวที่ว่า "บุคลิกภาพที่ดี ส่งผลต่อความน่าเชื่อถือ"

6. คุณลักษณะทางพื้นฐานสังคม (Social Background Characteristics) เช่น ประวัติ การศึกษาของผู้นำ ที่มีส่วนในการสร้างเครือข่ายการพัฒนางานองค์กรได้ เนื่องจากการพัฒนาประเทศไทย 4.0 ที่หายที่สุดแล้ว Startups ต่าง ๆ ที่อยู่ปลายน้ำ โดยใช้พลัง “ประชารัฐ” ในการขับเคลื่อน ซึ่งการขับเคลื่อนด้วยพลังประชารัฐ หมายถึง ผู้นำไม่สามารถขับเคลื่อนได้โดยลำพัง แต่ต้องมีเครือข่าย เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการขับเคลื่อนด้วย

บวร เทศารินทร์ (ออนไลน์, 2560) กล่าวว่า คุณลักษณะ ทักษะ และกระบวนการบริหาร ที่ผู้อำนวยการสถานศึกษาควรมีและใช้ในการบริหารงาน ควรมีดังต่อไปนี้

1.คุณลักษณะที่ดี ได้แก่

1) ความมีอุดมการณ์ อยากเป็นผู้บริหารที่ดี ใช้โอกาสบทบาทหน้าที่สร้าง คุณประโยชน์ต่อการศึกษาพัฒนาชาติ มุ่งมั่นพัฒนางานที่ส่งผลต่อผู้เรียน ต่อสถานศึกษา ต่อสังคม ความมีอุดมการณ์จะเป็นแรงจูงใจ เป็นแรงผลักดันให้การทำงานบรรลุผลสำเร็จได้ง่ายขึ้น

2) ความมุ่งมั่นเอาใจใส่คุณภาพ มีความตั้งใจ จริงใจ เสียสละ มุ่งจัดการให้งาน ดำเนินการอย่างเรียบร้อย สะดวก รวดเร็ว คล่องตัว เป็นระบบ มีแบบแผน มีความรับผิดชอบ มุ่งมั่น ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคเพื่อให้การปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่และความรับผิดชอบบรรลุผลสำเร็จ ตามเป้าหมายที่คาดหวัง

3) ความมีคุณธรรมและเมตตาธรรม เป็นผู้ให้อภัย ไม่ตัดสินความถูกผิดของ ผู้ใต้บังคับบัญชาเพียงเขาเล่าให้ฟัง ไม่เอาฆาตในเรื่องที่เกิดขึ้นแล้ว มีความลำเอียงน้อยที่สุด มีความ ซื่อสัตย์ยุติธรรม เสมอภาค มีความจริงใจกับเพื่อนร่วมงาน รวมถึงการมีจิตอาสาที่ดีงาม

4) ความเป็นผู้มีอารมณ์และจิตใจดี เป็นผู้มี ความมั่นคงทางอารมณ์และจิตใจ มีความสุภาพทั้งการแต่งกาย การพูด ที่มีความเข้มแข็ง ชัดเจน มั่นคง รู้จักกาลเทศะ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนและเสียผลประโยชน์ ยกย่องผู้ได้บังคับบัญชาและให้ความช่วยเหลือตามสมควร

5) ความอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ยกตนข่มท่าน ให้เกียรติต่อผู้ได้บังคับบัญชาทั้งต่อหน้าและลับหลัง เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงผู้ปกครอง ชุมชน นั้ นญาติมิตรและพี่น้องที่เสมอเหมือนครอบครัวเดียวกัน

6) รักความก้าวหน้าใฝ่ใจเรียนรู้ และให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการสร้างองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้และปฏิบัติได้จริง รวมถึงการรอบรู้ในหลักการบริหาร ระเบียบแบบแผนปฏิบัติที่ถูกต้องชัดเจน

2. ทักษะและกระบวนการบริหาร ได้แก่

1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ มีความสามารถในการบริหารจัดการภายใต้สภาวะการณ์จำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวางแผนแบบมีส่วนร่วมใช้สถานศึกษาเป็นฐาน โดยตอบสนองนโยบาย และทิศทางการศึกษา บริหารแผนสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล

2) การจัดการความเสี่ยง วิเคราะห์ปัญหา ทางแก้ไข และดำเนินการแก้ไข สู่การพัฒนาทางการศึกษา ภายใต้ข้อมูลที่ต้องชัดเจน

3) การตัดสินใจ ตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลพื้นฐานและความรู้ในการเลือกตัดสินใจ ตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีสติและมีเหตุผลชี้แจงได้ ไม่ยึดเอาความคิดของตนเป็นใหญ่ ฟังความคิดเห็นของคนอื่นที่เกี่ยวข้อง และมีความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจ

4) การเป็นผู้นำเชิงวิชาการ มีความรู้เข้าใจด้านวิชาการ การบริหารหลักสูตร สถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การนิเทศ ชี้แนะ การติดตาม ประเมินผล การดำเนินงาน การวิจัย การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม รวมถึงการมีทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และทักษะทางเทคโนโลยี

5) การคิดริเริ่มสิ่งใหม่อย่างสร้างสรรค์ ริเริ่ม สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และพัฒนา นวัตกรรมใหม่ที่นำมาแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และตอบสนองนโยบาย ความคิดสร้างสรรค์จะสะท้อน วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ซึ่งต้องแสวงหา เรียนรู้จากประสบการณ์ ผู้สำเร็จ และลงมือทำ

จุงและแมกกินสัน (Chung and Magginson. 1981 : 27) กล่าวว่าคุณลักษณะของผู้นำเป็น ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่สามารถทำให้การทำงานประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

พิลลิเกียนและแวนนากัน (Pellegrino and Vamhagan, 1985 : 21) กล่าวว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ศักยภาพทางความรู้หรือทักษะที่ช่วยให้ผู้บริหารปฏิบัติตนได้สำเร็จ

ฮอดเกตต์ส (Hodgetts, 1999 : 57) กล่าวว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาว่า หมายถึง ลักษณะพิเศษหลายประการที่ปรากฏในตัวบุคคลจะมีความสัมพันธ์ในการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ คุณลักษณะพิเศษของบุคคลที่จะมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความเป็นผู้บริหารดังกล่าวมี 5 ประการดังนี้ 1) การมีสติปัญญาเหนือผู้อื่น 2) การมีความมั่นคงทางอารมณ์ 3) การรู้จักใช้แรงจูงใจ 4) การมีทักษะในการแก้ปัญหาและ 5) การมีทักษะในการบริหาร

จากความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงมีของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ ในการทำให้การบริหารงานในองค์กรประสบความสำเร็จ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่เน้นให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารการศึกษา เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร มีบรรยากาศการทำงานในองค์กรที่ดี สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ สร้างแรงบันดาลใจ จูงใจบุคลากรในองค์กรให้ดำเนินงานอย่างเต็มความสามารถด้วยความเต็มใจ และยกระดับการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น เพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรตั้งไว้

องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0

จากนิยามและแนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาดังกล่าวข้างต้น ได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา หัวข้อต่อไปนี้จะนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับองค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 จากทัศนะและทฤษฎีของนักวิชาการหรือจากผลงานการวิจัยที่หลากหลายแหล่ง เพื่อนำไปสู่การสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ในการวิจัยครั้งนี้ต่อไป

เต็มสิริ ทิพย์จันทา (2553 : 139) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอน กรณีศึกษา : โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต ดังนี้ 1) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ 2) คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม 3) คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถ และ 4) คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์

พิมพ์ธิดา วัฒนวงศ์ปัญญา (2555 : 10) ได้ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะผู้นำแบบไทยของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถ 2) คุณลักษณะด้านทัศนคติ 3) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ และ 4) คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม

เอกสิงห์ ปากแก้ว (ออนไลน์. 2558) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 4 ดังนี้ 1) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ 2) คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ 3) คุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาการ และ 4) คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหาร

พัชญ์ดิษฐ์ นวโลจิตรรัตน์ และคณะ (2560 : 47) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำแบบไทยอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษาภาคกลาง ดังนี้ 1) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ 2) คุณลักษณะด้านเทคนิคการบริหารงาน 3) คุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์ 4) คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหาร 5) คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ 6) คุณลักษณะด้านทักษะทางสังคม และ 7) คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม

บวร เทศารินทร์ (ออนไลน์. 2560) กล่าวว่า คุณลักษณะการบริหารที่ผู้อำนวยการสถานศึกษาควรมีและใช้ในการบริหารงาน ควรมีดังต่อไปนี้ 1) ความมีอุดมการณ์ 2) ความมุ่งมั่นเอาใจใส่คุณภาพ 3) ความมีคุณธรรมและเมตตาธรรม 4) ความเป็นผู้มีอารมณ์และจิตใจดี 5) ความอ่อนน้อมถ่อมตน 6) รักความก้าวหน้าใฝ่ใจเรียนรู้

สุบัน พรเวียง (2562 : 329) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้ 1) คุณลักษณะด้านการปฏิบัติตน 2) คุณลักษณะด้านความรู้ และ 3) คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหาร

นที กอบการณา และคณะ (2562 : 47) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดังนี้ 1) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ 2) คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม 4) คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถ 5) คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำในการทำงาน และ 6) คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ

สต็อกคิลล์ (Stogdill. 1974 : 75 - 76) กล่าวว่า คุณลักษณะผู้บริหารที่ดีประกอบด้วย 6 ประการ ดังนี้ 1) ด้านคุณลักษณะทางกาย เป็นผู้แข็งแรง มีร่างกายเป็นสง่า 2) ด้านพื้นฐานทางสังคม เป็นผู้ที่มีการศึกษา และมีสมรรถภาพทางสังคมดี 3) ด้านสติปัญญาและความสามารถ เป็นผู้มีสติปัญญาและความสามารถ เฉลียวฉลาด มีการตัดสินใจดี 4) ด้านบุคลิกภาพ เป็นผู้ที่มีความ

กระตือรือร้น ตื่นตัวอยู่เสมอ ควบคุมอารมณ์ได้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง
 5) ด้านคุณลักษณะที่สัมพันธ์กับงาน เป็นผู้ที่มีความตั้งใจในการทำงาน มีความสามารถรับผิดชอบ
 และมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ 6) ด้านคุณลักษณะทางสังคม และเป็นผู้ที่ปรารถนาจะร่วมมือ
 กับคนอื่น มีเกียรติและเป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงานคนอื่น ๆ มีความเฉลียวฉลาดในการสังคม

ยุกต์ (Yukl. 1998 : 132) ได้จำแนกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารออกเป็น 3
 กลุ่ม ดังนี้ 1) ด้านบุคลิกภาพ เป็นความสัมพันธ์กันระหว่างอารมณ์กับการแสดงออกบุคลิกภาพที่ดี
 จะมีผลดีกับการสร้างผลงานในสังคมบุคลิกภาพ 2) ด้านการจูงใจ เป็นการสร้างแรงผลักดันภายใน
 ของบุคคล ตามหลักการพื้นฐาน คือ ต้องให้ตรงประเด็น ต้องทำอย่างจริงจังและมีความต่อเนื่อง
 บทบาทขั้นพื้นฐานของการจูงใจก็คือ การอธิบายชี้แจงให้คนอื่น ได้รู้จักเลือกวิธีการทำงาน
 ให้ประสบผลสำเร็จ และ 3) ด้านทักษะ เป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำอีกประการหนึ่ง คือ ทักษะ
 และประสบการณ์ จะทำให้งานของผู้นำสำเร็จและได้รับความนิยชมชอบจากบุคคลอื่น

ฮอยและมิสเกล (Hoy and Miskel. 2001 : 51) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะผู้บริหาร 3 ด้าน ดังนี้
 1) ด้านบุคลิกภาพ (Personality) ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความบากบั่น และความพยายาม
 ความมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และคุณงามความดี 2) ด้านการจูงใจ (Motivation) ได้แก่ งานและความ
 ต้องการของบุคคล ความสำเร็จของงาน ความต้องการในพลังอำนาจ และคุณงามความดี 3) ด้าน
 ทักษะ (Skill) ความสามารถในการปฏิบัติงาน การบริหารบุคลากร การรับรู้ และการบริหารงาน

จากทัศนะของนักวิชาการจากแหล่งต่าง ๆ จำนวน 10 แหล่งดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงนำ
 มาสังเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อสรุปเป็นองค์ประกอบหลักของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร
 สถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 โดยใช้เกณฑ์ความสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ดังแสดงในตารางที่ 1

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 1 การวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 จากทัศนะนักวิชาการ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	สรุป
1. ด้านความรู้ความสามารถ	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	8
2. ด้านบุคลิกภาพ	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	8
3. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	✓	✓		✓	✓		✓	✓			6
4. ด้านความเป็นผู้นำ			✓				✓				2
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์	✓			✓			✓				3
6. ด้านการปฏิบัติตน						✓					1
7. ด้านการปฏิบัติงาน						✓					1
8. ด้านวิสัยทัศน์				✓							1
9. ด้านพื้นฐานทางสังคม								✓			1
10. ด้านคุณลักษณะที่สัมพันธ์กับงาน								✓			1
11. ด้านการจงใจ									✓	✓	2
12. ด้านทักษะ									✓	✓	2
13. ด้านทัศนคติ		✓									1
14. ด้านความมีอุดมการณ์					✓						1
15. ความมุ่งมั่นเอาใจใส่คุณภาพ					✓						1
16. ด้านความเป็นผู้มีอารมณ์และจิตใจดี					✓						1
17. ด้านความอ่อนน้อมถ่อมตน					✓						1
18. ด้านรักความก้าวหน้าใฝ่ใจเรียนรู้					✓						1

หมายเหตุ : [1=เต็มสิริ ทิพย์จันทา (2553 : 139), 2=พิมพ์ธิดา วัจนวงศ์ปัญญา (2555 : 10), 3=เอกสิงห์ ปากแก้ว (ออนไลน์. 2558), 4=พัชรณสิญ นวโลจิตรรัตน์ และคณะ (2560 : 47), 5=บวร เทศารินทร์ (ออนไลน์. 2560), 6=สุบัน พรเวียง (2562 : 329), 7=นที กอบการนา และคณะ (2562 : 47), 8=Stogdill. (1974 : 75 - 76), 9=Yukl. (1998 : 132), 10=Hoy and Miskel. (2001 : 51)]

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 จากทัศนชนักวิชาการ พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค ประเทศไทย 4.0 มี 18 ตัวแปร เมื่อพิจารณาความถี่ของตัวแปรสรุปได้ว่า มีตัวแปร 4 ด้านที่มีความถี่สูงจำนวน 3 - 8 ความถี่ คือ 1) ด้านความรู้ความสามารถ 2) ด้านบุคลิกภาพ 3) ด้านคุณธรรมจริยธรรม และ 4) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ดังนั้น ในการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค ประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ความสามารถ 2) ด้านบุคลิกภาพ 3) ด้านคุณธรรมจริยธรรม และ 4) ด้านมนุษยสัมพันธ์ มาเป็นแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านความรู้ความสามารถ

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารงานในสถานศึกษาอย่างเหมาะสมในการปฏิบัติงาน ทั้งการบริหารงานวิชาการ งานบริหารทั่วไป งานการเงินและพัสดุ และงานงบประมาณ การวางแผนในการดำเนินงานต่าง ๆ สร้างความร่วมมือร่วมใจ และสร้างความปลอดภัยในองค์กร มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ได้บังคับบัญชาและหน่วยงานอื่น ๆ รวมถึงชุมชนได้ มีหน่วยงาน นักวิจัย และนักวิชาการการศึกษาได้กำหนดนิยามขององค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านความรู้ความสามารถ ดังนี้

เต็มสิริ ทิพย์จันทา (2553 : 139) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอน กรณีศึกษา: โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต และได้สรุปว่า ความรู้ความสามารถ หมายถึง การมีความสามารถในการพัฒนาตนเองให้ทันต่อเหตุการณ์เสมอทั้งความรู้และข่าวสารต่าง ๆ ผู้บริหารควรจะเป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็งมีการพัฒนางานวิชาการอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการบริหารจัดการที่เป็นที่ยอมรับ พร้อม ๆ กับการเป็นนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและลึกซึ้ง ตลอดจนมีความรู้ความสามารถที่จะก้าวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของชุมชน ของสังคม และของโลก ด้วยการพัฒนาสถานศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพ เพื่อสร้างสรรค์ศรัทธา ความเชื่อมั่นในตัวผู้บริหารให้บังเกิดแก่ทุกคน

พิมพ์ธิดา วัฒนวงศ์ปัญญา (2555 : 10) ได้ศึกษาองค์ประกอบของคุณลักษณะผู้นำแบบไทยของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรู้ความสามารถพบว่าประกอบด้วย

- 1) มีความเข้าใจทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง
- 2) มีความเข้าใจในวิชาชีพครู
- 3) มีความรู้ทางด้านจิตวิทยาและเข้าใจ พัฒนาการเด็ก
- 4) รู้จักตนเอง เพื่อพัฒนาตนเอง

- 5) มีความรู้ทางการบริหารวิชาการ
- 6) มีความรู้ ทักษะทางด้านภาษา
- 7) สามารถผสมผสานความเป็น โลกตะวันออกและ โลก ตะวันตกเข้าด้วยกัน
- 8) เรียนรู้และเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม ไทยและสังคมโลก
- 9) มีความรู้และความเข้าใจภาวะผู้นำ
- 10) มีความรู้เกี่ยวกับชุมชน สภาพแวดล้อมของชุมชน ทรัพยากรในชุมชน ปัญหาของชุมชน
- 11) มีความรู้ในประวัติศาสตร์ความเป็นมา ความเป็นเหตุเป็นผลของบุคคล เหตุการณ์ และสิ่งต่าง ๆ มีความเข้าใจรากเหง้าประวัติศาสตร์ของไทย
- 12) มีความรู้ทางด้านวัฒนธรรม วัฒนธรรมนิยมประเพณี ค่านิยม ความเชื่อของชุมชนและสังคมไทย เอกสิทธิ์ ปากแก้ว (ออนไลน์. 2558) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 4 และได้สรุปว่า ความรู้ความสามารถ หมายถึง ผู้บริหารต้องเป็นผู้ซึ่งมีความรู้ความสามารถในด้านการบริหารงานวิชาการ อันประกอบด้วย งานด้านหลักสูตร งานด้านการเรียนการสอน วัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน งานด้านการส่งเสริมการเรียนการสอน งานด้านการวัดและประเมินผล การจัดการศึกษา งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานด้านประชุมและอบรมทางวิชาการ รู้และเข้าใจกฎหมาย ตลอดจนระเบียบและแนวปฏิบัติต่าง ๆ ผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถด้านการบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนและส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน โดยใช้แผนงานเป็นเครื่องมือในการบริหารสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนางาน มีการประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาสถานศึกษาและมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

พัชณสิฏญ์ นวโลจิตรรัตน์ และคณะ (2560 : 47) ได้กล่าวถึงรูปแบบการพัฒนาความรู้ความสามารถในการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า เริ่มจากการการเจริญสติโดยนำหลักสังคหวัตถุ 4 เป็นหลักประพฤติปฏิบัติในการครองคนร่วมกับหลักปาปนิกรรม ด้านวิธูโร พัฒนาโดยวิธีเสริมสร้างความแข็งแรงในหลักไตรสิกขา ฐานกาย (ด้านศีล) เพื่อพัฒนาสติ ฐานใจ (ด้านสมาธิ) เพื่อพัฒนาจิต ฐานความคิด (ด้านปัญญา) ด้วยการปฏิบัติในสิ่งที่ทำให้เกิดความเป็นปกติ ประกอบด้วยทานคือการแบ่งปัน ปิยวาจาคือพูดไพเราะ อตถจริยาคือบำเพ็ญประโยชน์ สมานัตตตาคือไม่ถือตัว การทำตนให้เป็นคนเสมอต้นเสมอปลายคือ การติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่นอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านการมีสติปัญญาและไหวพริบปฏิภาณดี มีสมรรถนะในการทำงานมีทักษะในการจัดการและการจูงใจ มอบหมายงานตามความสามารถความถนัดและความสนใจของผู้ปฏิบัติ สามารถประสานให้หน่วยงานเกิดความสามัคคี สนับสนุนให้ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา

เข้ารับการอบรมพัฒนาตนเอง สร้างความเชื่อถือและเชื่อมั่นต่อองค์กร ได้รับการสนับสนุน จากผู้บริหารระดับสูงเป็นอย่างดีและนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพ

ศุบัน พรเวียง (2562 : 329) กล่าวถึงรูปแบบการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้บริหาร สถานศึกษาไว้ว่า เป็นการศึกษาด้วยตนเอง จากเอกสารหรือผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นการพัฒนาโดยใช้การหนุนนำ (Coaching) เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี/ผู้ทรงคุณวุฒิกับผู้บริหาร การศึกษารายกรณี (Case study) หรือการใช้ Problem base learning เป็นการร่วมกันแสดง ความคิดเห็นเพื่อแสวงหาแนวทางการแก้ไขปัญหาในรายกรณี โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี/ผู้ทรงคุณวุฒิกับผู้บริหาร การศึกษาพื้นที่จริง จากสถานศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี เป็นสถานที่ในการศึกษาคูงาน หรือการใช้สถานศึกษา ที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดีเป็นสถานที่ในการฝึกงาน (School Based-Training) แล้วสรุปองค์ความรู้

นที กอบการณา และคณะ (2562 : 47) กล่าวว่า ความรู้ความสามารถ หมายถึง ความสามารถ หรือคุณสมบัติและลักษณะที่สังเกตได้ของผู้บริหารในการใช้เทคนิควิธี มีศิลปะ ในการบริหารงาน และสามารถนำความรู้ หลักการ แนวคิดทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการบริหาร สถานศึกษาให้บรรลุ ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

สต็อกดิลล์ (Stogdill, 1974 : 75 - 76) กล่าวว่า ความรู้ความสามารถ หมายถึง คุณลักษณะ ทางสติปัญญาและความสามารถ (intelligent and ability) การมีความฉลาดรอบรู้ หมั่นศึกษา หาความรู้ใหม่ ๆ กล้าตัดสินใจ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ฮอยและมิสเกล (Hoy and Miskel, 2001 : 51) กล่าวว่า ความรู้ความสามารถ หมายถึง ทักษะ (Skill) ได้แก่ความสามารถในการปฏิบัติงาน การบริหารบุคลากร การรับรู้และการบริหารงาน

จากการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความรู้ความสามารถ สรุปได้ว่า คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ในเรื่องการบริหารเป็นอย่างดี มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันเสมอ มีความฉลาดเฉลียวในการบริหารงานในสถานศึกษา สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ มีความรู้ความสามารถในการสร้างบรรยากาศที่ดี ในการทำงานของบุคลากรภายในองค์กร มีความรอบรู้ มีทักษะในการสื่อสารกับบุคลากร ภายในและภายนอกองค์กรอย่างสร้างสรรค์ มีการใช้สถานศึกษาเป็นฐาน สามารถนำความรู้ ใหม่ ๆ พัฒนาองค์กรและบุคลากรภายในองค์กรให้สามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กรและ บูรณาการสิ่งต่าง ๆ ในองค์กรให้เกิดความสมดุลได้

ด้านบุคลิกภาพ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ซึ่งเกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์ สมรรถภาพร่างกาย อารมณ์ พฤติกรรมที่เป็นลักษณะนิสัยประจำตัว ที่น่าเลื่อมใส น่าเคารพศรัทธาและคูดี เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหาร มีนักวิชาการหรือผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพไว้ ดังต่อไปนี้

เต็มสิริ ทิพย์จันทา (2553 : 139) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอน กรณีศึกษา: โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต และได้สรุปว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารด้านบุคลิกภาพ คือ การแต่งกายสะอาด สุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะดูแล้วน่าเชื่อถือ เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับมากกว่าข้ออื่น ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า การแต่งกายเป็นสิ่งที่สามารถมองเห็นและสัมผัสได้โดยตรงจากภายนอก การแต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายที่สะอาด สุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับตัวเองและกาลเทศะ เป็นภาพที่น่าประทับใจของผู้พบเห็น

พิมพ์ธิดา วัจนวงศ์ปัญญา (2555 : 10) ได้ศึกษาองค์ประกอบของคุณลักษณะผู้นำแบบไทยของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านบุคลิกภาพพบว่าประกอบด้วย

- 1) มีระเบียบวินัยในตนเอง
- 2) ควบคุมอารมณ์ได้เมื่อมีสิ่งที่ไม่เป็นไปตามความคาดหวัง
- 3) มีความทันสมัยเป็นสากล
- 4) มีความเชื่อมั่นในตนเอง
- 5) มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนและต่อผลที่เกิดขึ้น
- 6) รู้กาลเทศะทั้งด้านการแต่งกายคำพูดการวางตัว
- 7) มีความยืดหยุ่น
- 8) สามารถเป็นได้ทั้งผู้นำที่ดีและผู้ตามที่ดี
- 9) มีกริยามารยาทสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ
- 10) มีความอ่อนน้อมถ่อมตน
- 11) เป็นแม่แบบทางด้านวัฒนธรรมไทย
- 12) มีความสงบเสถียรวางตนเป็นกันเองกับผู้อื่น ไม่หยิ่งยโส

เอกสิงห์ ปากแก้ว (ออนไลน์. 2558) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 4 และได้สรุปว่าคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีบุคลิกภาพที่ดีทั้งทางด้านร่างกาย ทางวาจา เช่น มีสมรรถภาพทางร่างกาย ลักษณะท่าทาง ท่วงทีวาจา การแต่งกาย กิริยามารยาทที่ดีการรู้จักวางตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีความเป็นประชาธิปไตย มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี

พัญชนิญา นวโลจิตรรัตน์ และคณะ (2560 : 47) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพที่ดีตามมารยาทไทยไว้ว่า คือการกล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง วิธีการพัฒนาตนเอง ได้แก่ การเจริญสติโดยนำหลักศีล 5 เป็นหลักประพฤติปฏิบัติการเป็นตัวอย่างที่ดี ความประพฤติที่ดีงาม ประพฤติตนตามกฎหมาย ตามจารีตประเพณี รักษาจริยธรรม ในการครองตนร่วมกับหลักปาปนิคธรรมด้านจัญญา มาพัฒนาโดยวิธีเสริมสร้างความแข็งแกร่งในหลักไตรสิกขา ฐานกาย (ด้านศีล) เพื่อพัฒนาสติ ฐานใจ (ด้านสมาธิ) เพื่อพัฒนาจิตฐานความคิด (ด้านปัญญา) เพื่อพัฒนาปัญญา การรณรงค์จูงใจให้มีความกล้าก้าวร้าว เร่ง ให้เห็นคุณค่าของการมีคุณธรรมจริยธรรม ทำให้เกิดวิธีการพัฒนาด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล มีการวางแผนในการทำงานมีการจัดระบบการทำงานที่ดีทำให้กล้าตัดสินใจในการแก้ปัญหา นำวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติได้

นที กอบการณา และคณะ (2562 : 47) กล่าวว่า คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะทางสรีระทุกส่วนของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ที่รวมถึงการแสดงออกทางกายวาจา กิริยา ท่าทาง สติปัญญาอารมณ์ นิสัยใจคอ ความสามารถและพฤติกรรมส่วนอื่น ๆ ทุกอย่างที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งทำให้แต่ละบุคคลมีพฤติกรรมที่ต่างกัน

สต็อกคิลล์ (Stogdill. 1974 : 75 - 76) กล่าวว่า คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ หมายถึง การเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น ตื่นตัวอยู่เสมอ ควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ยุกต์ (Yukl. 1998 : 132) กล่าวว่า คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คือ แบบแผนพฤติกรรมของผู้นำ อันเป็นที่รับรู้ได้โดยทั่วไป เช่น ความกล้าแสดงออก ความกระตือรือร้น และลักษณะภายใน เช่น ความคิด ทักษะคติ ความสนใจ ที่ทำให้มีความแตกต่างจากคนอื่น

ฮอยและมิสเกล (Hoy and Miskel. 2001 : 51) กล่าวว่า บุคลิกภาพ (Personality) ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความบากบั่นและความพยายาม ความมีวิฤทธิภาวะทางอารมณ์และคุณงามความดี

สรุปได้ว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกทางกายของแต่ละบุคคล ซึ่งบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลจะขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งบุคลิกภาพที่สังเกตได้ง่าย ได้แก่ รูปร่าง หน้าตา กิริยาท่าทาง น้ำเสียง คำพูด ความสามารถทางสมอง ทักษะการทํากิจกรรมต่าง ๆ แต่มีบุคลิกภาพทางจิตที่สังเกตได้ค่อนข้างยาก ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิด เจตคติ ค่านิยม ความสนใจ ความมุ่งมั่น อุดมคติ เป้าหมาย และความสามารถ ในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีที่มาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมของแต่ละคน ส่งผลสู่ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและเกิดความแตกต่างระหว่างบุคคลได้

ด้านคุณธรรมจริยธรรม

คำว่าคุณธรรมและจริยธรรมนั้น เป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันทั้งในวงการการศึกษา สังคมวิทยา ปรัชญาและศาสนาทั่ว ๆ ไป อย่างไรก็ตาม ความหมายของคุณธรรมนั้นมักจะใช้ในลักษณะที่ครอบคลุมความหมายของจริยธรรมด้วย ทั้งในศัพท์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ กล่าวคือ จริยธรรมเป็นการแสดงออกให้ผู้อื่นเห็นคุณธรรมที่มีอยู่ภายในจิตใจของแต่ละบุคคลนั่นเอง ได้มีผู้ศึกษาด้านคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมมา ดังนี้

เต็มสิริ ทิพย์จันทา (2553 : 139) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอน กรณีศึกษา: โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต และได้สรุปว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้บริหารด้านคุณธรรมและจริยธรรม ว่า เพราะการที่ผู้บริหารบริหารเป็นผู้นำในการบริหารองค์กรเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ จึงทำให้ผู้บริหารมีความรับผิดชอบในหน้าที่และมีความระมัดระวังในการกระทำ การพูด และการกระทำต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อการบริหารงานของหน่วยงาน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรมีคุณธรรมจริยธรรมมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานของตนเอง มีความยุติธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และมีเหตุผล

พิมพ์ธิดา วัฒนวงศ์ปัญญา (2555 : 11 - 12) ได้ศึกษาองค์ประกอบของคุณลักษณะผู้นำแบบไทยของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคุณธรรมจริยธรรมพบว่าประกอบด้วย

- 1) ปฏิบัติงานโดยยึดหลักความถูกต้องโดยไม่มีอคติ
- 2) รู้กาลเทศะมารยาทของสังคมไทยและสังคมสากล
- 3) มีความอดทนต่ออุปสรรคและความยากลำบาก
- 4) รู้จักยกย่องผู้อื่น
- 5) ประหยัดและรู้คุณค่าของทรัพยากร
- 6) มีความเสียสละ

- 7) มีความยุติธรรมและเที่ยงธรรมกับผู้ได้บังคับบัญชา
- 8) ใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินอย่างสมเหตุผล
- 9) ยึดมั่นและปฏิบัติตามแนวทางศาสนา
- 10) มีความซื่อสัตย์และโปร่งใส
- 11) ดำรงตนอย่างพอเพียงพอใจในสิ่งที่มีอยู่ใช้ชีวิตเรียบง่าย
- 12) มีความเมตตาเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

พริ้นซ์ นวโลจิตรตัน และคณะ (2560 : 47) ได้กล่าวถึงคุณธรรมขั้นพื้นฐานในการครองตน ครองคน ครองงานไว้ว่า คือการรับฟังความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชาก่อนการตัดสินใจ เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากการดำเนินงานของตนเองอย่างมีระบบ พัฒนาโดยวิธีเสริมสร้างความแข็งแกร่งในหลักไตรสิกขา ฐานกาย (ด้านศีล) เพื่อพัฒนาสติ ฐานใจ (ด้านสมาธิ) เพื่อพัฒนาจิต ฐานความคิด (ด้านปัญญา) โดยนำหลักศีล 5 เป็นหลักประพฤติปฏิบัติในการครองตนร่วมกับหลักปาปนิกรกรรม ด้านจักษุมา เพื่อให้บุคลากรไม่คิดเบียดเบียนผู้อื่นและเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม หลักสังคหวัตถุ 4 เป็นหลักประพฤติปฏิบัติในการครองตนร่วมกับหลักปาปนิกรกรรม ด้านวิรูโรมา พัฒนาให้เป็นผู้พัฒนาไปสู่การเป็นกัลยาณมิตรและหลักอิทธิบาท 4 เป็นหลักประพฤติปฏิบัติในการครองงานร่วมกับหลักปาปนิกรกรรมด้านนิสสยสัมปันโน พัฒนาโดยวิธีเสริมสร้างความแข็งแกร่งในหลักไตรสิกขา ฐานกาย (ด้านศีล) เพื่อพัฒนาสติฐานใจ (ด้านสมาธิ) เพื่อพัฒนาจิตฐานความคิด (ด้านปัญญา) เพื่อให้เกิดความใส่ใจที่จะแก้ไขข้อผิดพลาดในการบริหารด้วยความซื่อสัตย์สุจริตยุติธรรม ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาดตนเอง ให้การยอมรับและเห็นคุณค่าของผู้ได้บังคับบัญชาที่มีความรู้ความสามารถ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

บวร เทศารินทร์ (ออนไลน์, 2560) กล่าวว่า ความมีคุณธรรมและเมตตาธรรม คือ การเป็นผู้ให้อภัย ไม่ตัดสินความถูกผิดของผู้ได้บังคับบัญชาเพียงเขาเล่าให้ฟัง ไม่อาฆาตในเรื่องที่เกิดขึ้นแล้ว มีความลำเอียงน้อยที่สุด มีความซื่อสัตย์ยุติธรรม เสมอภาค มีความจริงใจกับเพื่อนร่วมงาน รวมถึงการมีจิตอาสาที่ดียิ่ง

นที กอบการนา และคณะ (2562 : 47) กล่าวว่า คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนที่เป็นอุปนิสัยที่ดีงาม โดยมีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ ต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของตน ซึ่งเกิดจากการไตร่ตรองและมีจิตสำนึกที่ดีงาม อันเป็นที่ยอมรับ โดยทั่วไปและมีคุณค่าควรแก่การนำไปดำเนินชีวิตหรือนำไปเป็นหลักในการดำเนินชีวิตอย่างประเสริฐ

สต็อกคิลล์ (Stogdill, 1974 : 75 - 76) กล่าวว่า คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง การเป็นผู้มีความตั้งใจในการทำงาน มีความสามารถรับผิดชอบ และมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จและ

เป็นผู้ที่ปรารถนาจะร่วมมือกับคนอื่น มีเกียรติและเป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงานคนอื่น ๆ มีความเฉลียวฉลาดในการสังคม

จากการศึกษาความหมายของคุณธรรมจริยธรรม สรุปได้ว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง คุณลักษณะด้านคุณสมบัติและแนวทางการประพฤติปฏิบัติตนของผู้บริหาร ทั้งในด้านดีและด้านความถูกต้อง เป็นผู้มีความสุจริตทั้งทางกาย วาจา และใจ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์สุจริต มีความเมตตากรุณา มีความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงานอย่างเสมอภาค เลียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่ข้องเกี่ยวกับอบายมุขทุกประเภท และเป็นที่ยอมรับและต้องการของสังคม ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สำคัญที่ผู้บริหารยุคประเทศไทย 4.0 จะต้องมี เพราะจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและองค์กรเกิดความเชื่อมั่นศรัทธา และให้เกิดการสนับสนุนอย่างไม่มีการต่อต้าน อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จขององค์กร ตามวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ได้ตั้งไว้

ด้านมนุษยสัมพันธ์

มีนักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอแนวคิดไว้ ดังต่อไปนี้

เต็มสิริ ทิพย์จันทา (2553 : 139) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอน กรณีศึกษา: โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต และได้สรุปว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารด้านมนุษยสัมพันธ์คือ ความเป็นกันเองกับเพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา เนื่องมาจากผู้บริหารเป็นบุคคลที่ต้องมีการปะทะสังสรรค์ทางสังคมตลอดเวลา ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นที่เชื่อถือของทุกคน แก้ไขปัญหาของผู้อื่นได้ มีความซื่อสัตย์ รู้ปัญหาของผู้อื่น สนใจกิจกรรมของสังคม มีความอดทน เป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย มีน้ำใจในการบริการแก่สังคม มีความจริงใจ เข้าใจความสามารถและความฉลาดของบุคคลอื่น อุทิศตนเพื่อสังคม เพราะผู้บริหารจะต้องทำงานกับบุคคลทั้งภายนอกและภายในโรงเรียน ดังนั้น จำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งประกอบไปด้วยลักษณะที่สำคัญคือ ต้องยิ้มแย้มแจ่มใส มีความเสมอต้น เสมอปลาย ยกย่องชมเชย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

พัชรณัฐ นวโลจิตรรัตน์ และคณะ (2560 : 47) ได้กล่าวถึงวิวัฒนามนุษยสัมพันธ์แบบไทยไว้ว่า เริ่มจากการเจริญสติ เป็นผู้เห็นอกเห็นใจคนอื่น และเข้าใจผู้ร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา และมีใจผูกพันอยู่กับงานในหน้าที่ รับรู้และใคร่ครวญในสิ่งที่ทำ โดยนำหลักอิทธิบาท 4 เป็นหลัก ประพฤติปฏิบัติในการครองงานร่วมกับหลักปาปนิชกรรม ด้านนิสสยสัมปันโน พัฒนาโดยวิธีเสริมสร้างความแข็งแรงในหลักไตรสิกขา ฐานกาย (ด้านศีล) เพื่อพัฒนาสติ ฐานใจ (ด้านสมาธิ) เพื่อพัฒนาจิต ฐานความคิด (ด้านปัญญา) ด้วยการปฏิบัติในสิ่งที่ทำให้เกิดความเป็นปกติเพราะเป็น

หลักธรรมซึ่งปฏิบัติตามแล้วจะประสบผลสำเร็จตามที่มุ่งหมาย ทำให้เกิดการพัฒนาด้านมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี ใช้คำพูดที่ถูกต้องเหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้อื่น วางตนเสมอต้นเสมอปลาย เป็นที่ไว้วางใจแก่ผู้อื่น สร้างคุณภาพชีวิตที่ดี กำหนดเวลางานที่เหมาะสม ให้โอกาสรับฟังความคิดเห็น ให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมงานและผู้ได้บังคับบัญชา สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี และถ้ามีโอกาสต้องตรวจสอบงานที่มอบหมายอยู่เสมอ เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ

นที กอบการนา และคณะ (2562 : 47) กล่าวว่า คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง การเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน มีบุคลิกภาพยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ รับฟังความคิดเห็นและปัญหาของผู้ร่วมงานอย่างใจเย็น ใส่ใจในเรื่องหน้าที่การงานของผู้ร่วมงาน รู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา มีลักษณะนิสัยพูดคุยพบปะกับผู้ร่วมงานเป็นประจำ ยกย่องให้เกียรติผู้ร่วมงาน มีอัธยาศัยดี พูดจาสุภาพกับทุกคน

จากการศึกษาความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านมนุษยสัมพันธ์ สรุปได้ว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพความสัมพันธ์ และมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ทำตนให้มีชีวิตชีวายิ้มแย้มแจ่มใส รู้จักควบคุมอารมณ์ของตน มีบุคลิกภาพที่ดี มีสัมมาคารวะ เป็นนักฟังที่ดี รู้จัก ใช้คำพูดหรือภาษาพูดให้เหมาะสม ไม่เป็นผู้หยิ่งถือตัว มีไมตรีจิตและมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แสดงความชื่นชมบุคคลอื่นด้วยความจริงใจ สนใจบุคคลอื่น ศึกษาความต้องการและความแตกต่างของบุคคลอื่น รู้จักทำตัวให้เป็นประโยชน์แก่บุคคลอื่น ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น ต้องการให้ผู้อื่นมีความสุขและอยากให้ผู้อื่นพ้นทุกข์รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ให้ความเคารพนับถือและให้ความร่วมมือที่ดี

สรุปได้ว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 หมายถึงหมายถึงคุณลักษณะที่พึงมีของผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ ในการทำให้การบริหารงานในองค์กรประสบความสำเร็จ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่เน้นให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารการศึกษา เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร มีบรรยากาศการทำงานในองค์กรที่ดี สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ สร้างแรงบันดาลใจ จูงใจบุคลากรในองค์กรให้ดำเนินงานอย่างเต็มความสามารถด้วยความเต็มใจ และยกระดับการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น เพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรตั้งไว้ ประกอบด้วยคุณลักษณะของผู้บริหาร 4 ด้าน คือ

ด้านความรู้ความสามารถ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ในเรื่องการบริหารเป็นอย่างดี มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันเสมอ มีความฉลาดเฉลียวในการบริหารงานในสถานศึกษา สามารถแก้ปัญหา

ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ มีความรู้ความสามารถในการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานของบุคลากร ภายในองค์กร มีความรอบรู้ มีทักษะในการสื่อสารกับบุคลากรภายในและภายนอกองค์กร อย่างสร้างสรรค์ มีการใช้สถานศึกษาเป็นฐาน สามารถนำความรู้ใหม่ ๆ พัฒนาองค์กรและบุคลากร ภายในองค์กรให้สามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กรและบูรณาการสิ่งต่าง ๆ ในองค์กรให้เกิด ความสมดุลได้

ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกทางกายของแต่ละบุคคล ซึ่งบุคลิกภาพ ของแต่ละบุคคลจะขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งบุคลิกภาพที่สังเกตได้ง่าย ได้แก่ รูปร่าง หน้าตา กิริยาท่าทาง น้ำเสียง คำพูด ความสามารถทาง สมอง ทักษะการทำการกิจกรรม ต่าง ๆ แต่มีบุคลิกภาพทางจิตที่สังเกตได้ค่อนข้างยาก ได้แก่ ความรู้สึกลึกซึ้ง เจตคติ ค่านิยม ความสนใจ ความมุ่งมั่น อุดมคติ เป้าหมาย และความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีที่มาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมของแต่ละคน ส่งผลสู่ความสามารถในการปรับตัว เข้ากับสิ่งแวดล้อมและเกิดความแตกต่างระหว่างบุคคลได้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง คุณลักษณะด้านคุณสมบัติและแนวทางการประพฤติ ปฏิบัติตนของผู้บริหาร ทั้งในด้านดีและด้านความถูกต้อง เป็นผู้มี ความสุจริตทั้งทางกาย วาจา และใจ มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์สุจริต มีความเมตตา กรุณา มีความยุติธรรม ต่อผู้ร่วมงานอย่างเสมอภาค เสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่ข้องเกี่ยวกับอบายมุขทุกประเภท และเป็นที่ยอมรับและต้องการของสังคม ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สำคัญที่ผู้บริหาร ยุคประเทศไทย 4.0 จะต้อง มี เพราะจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและองค์กรเกิดความเชื่อมั่นศรัทธา และให้เกิดการสนับสนุนอย่างไม่มี การต่อต้าน อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จขององค์กร ตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพ ความสัมพันธ์ และมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ทำคนให้มีชีวิตชีวา ยิ้มแย้มแจ่มใส รู้จักควบคุมอารมณ์ของตน มีบุคลิกภาพที่ดี มีสัมมาคารวะ เป็นนักฟังที่ดี รู้จักใช้คำพูดหรือภาษาพูดให้เหมาะสม ไม่เป็น ผู้เย่อหยิ่งถือตัว มีไมตรีจิตและมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แสดงความชื่นชมบุคคลอื่นด้วยความจริงใจ สนใจบุคคลอื่น ศึกษาความต้องการและความแตกต่างของบุคคลอื่น รู้จักทำตัวให้เป็นประโยชน์ แก่บุคคลอื่น ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น ต้องการให้ผู้อื่นมีความสุขและ อยากรให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ให้ความเคารพนับถือและให้ความร่วมมือที่ดี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประสิทธิผลของสถานศึกษา

ประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบและเป้าหมายที่สำคัญในการจัดการศึกษาให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยนับว่าเป็นการทำทลายในการดำเนินงานทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการการศึกษาที่จะต้องกำกับและติดตามให้สถานศึกษามีประสิทธิผลต่อไป โดยประสิทธิผลของสถานศึกษามีรายละเอียด ดังนี้

ความหมายของประสิทธิผล

นักวิชาการได้ให้ความหมายของประสิทธิผลไว้ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

การดี อนันต์นาวี (2551 : 216) กล่าวว่า ประสิทธิผล หมายถึง เครื่องมือหรือตัวแปรในการตัดสินใจว่าการบริหารของหน่วยงานหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งสามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้มากน้อยเพียงใด เป็นเรื่องเกี่ยวกับผลที่ได้รับและผลสำเร็จของงานมีความเกี่ยวข้องกับผลงานที่องค์กรพึงประสงค์

วรรณารด แสงมณี (2551 : 92) กล่าวว่า ประสิทธิผล หมายถึง องค์กรที่บรรลุเป้าหมาย รวมถึงการค้นคว้าวิจัยและประสบการณ์ของผู้บริหาร ซึ่งสามารถดูความสำเร็จได้จากความอยู่รอดและความเจริญเติบโตขององค์กร

กิบสัน และเจมส์ (Gibson and James. 1982 : 100) กล่าวว่า ประสิทธิผลเป็นเรื่องของการกระทำใด ๆ ที่มีความมุ่งหมายจะได้รับผลอะไรสักอย่างให้เกิดขึ้น การกระทำหรือความพยายามจะมีประสิทธิผลสูงต่ำเพียงใด ขึ้นอยู่กับว่าผลที่ได้รับตรงนั้น ตรง ครบถ้วน ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และใช้พลังงานน้อยเพียงใด

ไชน์ (Schein.1970 : 177) ได้กล่าวถึง ประสิทธิผล หมายถึง สมรรถนะขององค์กรที่จะอยู่รอดเติบโต และต้องปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่องค์กรกำหนดไว้

ฮอย และมิสเกล (Hoy and Miskel. 2001 : 51) ได้กล่าวถึง ประสิทธิผล หมายถึง ผลที่สำเร็จที่บรรลุตามจุดประสงค์ขององค์กรทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

กล่าวโดยสรุป ประสิทธิผล หมายถึง การบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์องค์กร ซึ่งสามารถดูความสำเร็จได้จากความอยู่รอด ความเจริญเติบโตขององค์กรและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดมาใช้ประโยชน์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ความหมายของประสิทธิผลของสถานศึกษา

ในการบริหารงานสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลเป็นสิ่งสำคัญและเป็นเครื่องมือบ่งชี้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารว่า การบริหารองค์กรหรือหน่วยงานใดงานหนึ่ง สามารถ

ที่จะบริหารงานเหล่านั้นไปจนบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้มากน้อยเพียงใด จึงได้มีผู้ให้ความหมายของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้หลากหลาย ดังนี้

ชร สุทธรายุทธ (2551 : 459) กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง การบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา โดยพิจารณาจากความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีทัศนคติทางบวก เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ตลอดจนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายใน ภายนอก และรวมถึงความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาจนทำให้เกิดความพอใจในการทำงาน

ภารดี อนันต์นารี (2551 : 216) กล่าวว่า ประสิทธิภาพขององค์กร คือ การที่องค์กรได้ดำเนินการใด ๆ โดยใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จนเกิดผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่องค์กรตั้งไว้

ซีชอร์ และยัชแมน (Seashore and Yuchtman, 1967 : 393) อธิบายว่าประสิทธิผลขององค์กร คือ ความสามารถขององค์กรในการแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ได้ทรัพยากรที่หาได้ยากและมีคุณค่า เพื่อนำไปใช้สนับสนุนการดำเนินการขององค์กร

มอทท์ (Mott, 1972 : 305) กล่าวว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา หมายถึง ปริมาณของผลผลิตคุณภาพของผลผลิต ประสิทธิภาพของการทำงาน การปรับตัวของ องค์กรให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและความยืดหยุ่นในการดำเนินการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กร

روبินส์ (Robbins, 2001 : 100) ให้ความหมายว่า ประสิทธิภาพขององค์กร คือ ระดับที่องค์กรบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

ฮอย และมิสเกล (Hoy and Miskel, 2001 : 51) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถใช้ภาวะผู้นำเป็นศูนย์กลางในการจัดการศึกษา ทำให้ครูและนักเรียนเกิดความพึงพอใจ เป็นผลทำให้การดำเนินการของสถานศึกษามีประสิทธิผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

กล่าวโดยสรุป ประสิทธิภาพของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาที่บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา เป็นการจัดการศึกษาที่ทำให้ครูและนักเรียนเกิดการเรียนรู้และความพึงพอใจ เป็นความสามารถในการแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ได้ทรัพยากรในการนำไปสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กร การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จนเกิดผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่องค์กรตั้งไว้ ความมีประสิทธิภาพในการทำงาน การปรับตัวขององค์กรให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ความยืดหยุ่นในการดำเนินการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

องค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษา

ประสิทธิผลของสถานศึกษาที่เป็นสิ่งชี้วัดความสำเร็จที่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการสถานศึกษาซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา ดังนั้นในการวัดและประเมินผลประสิทธิผลของสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวัดและประเมินให้ถูกต้องและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผล ผู้วิจัยจึงขอเสนอผลการศึกษาวัดและประเมินประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยการสังเคราะห์จากแนวคิดของนักวิชาการ ที่ได้กล่าวถึงการวัดประสิทธิผลองค์กรในลักษณะที่ต่าง ๆ กัน ดังต่อไปนี้

ชร สุนทรายุทธ (2551 : 459) ได้กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา คือ 1) การบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา 2) การพิจารณาความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม รวมถึง 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา จนทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน

การดี อนันต์นารี (2551 : 216) กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาพิจารณาได้จากแนวคิดตามแนวทางการพัฒนาเป้าหมาย แนวทางเชิงระบบ แนวทางเชิงกลยุทธ์กลุ่มที่เกี่ยวข้อง แนวทางการแข่งขัน คุณค่า และต่อมาได้พัฒนาเป็นรูปแบบบูรณาการประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับตัวและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และ 4) ความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา

อนงค์ อัจจงทอง (2559 : 41) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรมนุษย์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับตัวและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และ 4) ความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา

อรพรรณ ตู้อินดา (2558 : 47) ได้ศึกษา ประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนวัดปทุมวนารามโดยใช้อรรถพรณโมเดล ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 กลุ่มสาระ 2) ความพึงพอใจของผู้ปกครอง และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียน

นฤมล เจริญพรสกุล และคณะ (2559 : 114) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้านคือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 3) ความพึงพอใจในงานของครู 4) ความพึงพอใจในงานของผู้ปกครอง และ 5) ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

จตุรภัทร ประทุม และคณะ (2559 : 120) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้านคือ 1) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับตัวและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และ 4) ความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา

มอทท์ (Mott. 1972 : 305) ได้กล่าวถึง ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในแง่ของความสามารถ 4 ประการคือ 1) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับตัวและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และ 4) ความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา

เครียตเนอร์ และคินิคกี (Kreitner and Kinicki. 2007 : 153) ได้กล่าวถึง ประสิทธิภาพของสถานศึกษาว่าประกอบด้วยความสามารถ 4 ประการคือ 1) การทำให้สำเร็จตามเป้าหมาย 2) การได้มาซึ่งทรัพยากร 3) กระบวนการจัดการภายใน และ 4) กลยุทธ์สร้างความพึงพอใจ

ฮอย และมิสเกล (Hoy and Miskel. 2001 : 51) กล่าวว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาพิจารณาจากตัวแปร 4 ประการ คือ 1) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับตัวและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และ 4) ความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา

จากทัศนะของนักวิชาการจากแหล่งต่าง ๆ จำนวน 9 แหล่ง ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงนำมาสังเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อสรุปเป็นองค์ประกอบหลักของ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยใช้เกณฑ์ความสอดคล้องกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 2

ตาราง 2 การวิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษา จากทัศนะนักวิชาการ

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	1	2	3	4	5	6	7	8	9	สรุป
1. ด้านความสามารถในการพัฒนา นักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	8
2. ด้านความสามารถในการพัฒนา นักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	✓		✓		✓	✓	✓		✓	6
3. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและ พัฒนาสถานศึกษา	✓		✓		✓	✓	✓		✓	6
4. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ภายในสถานศึกษา	✓		✓		✓	✓	✓		✓	6
5. ด้านการบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ในการจัดการศึกษา		✓								1
6. ด้านกระบวนการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน		✓								1
7. ด้านความสามารถการใช้งบประมาณและทรัพยากร		✓								1
8. ด้านความสามารถในการพัฒนาสู่มาตรฐานสากล		✓								1
9. ด้านความพึงพอใจของผู้ปกครอง				✓						1
10. ด้านความพึงพอใจของนักเรียน				✓						1
11. ด้านความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้					✓					1
12. ด้านการทำให้สำเร็จตามเป้าหมาย								✓		1
13. ด้านการได้มาซึ่งทรัพยากร								✓		1
14. ด้านกระบวนการจัดการภายใน								✓		1
15. ด้านกลยุทธ์สร้างความพึงพอใจ								✓		1

หมายเหตุ : [1 = การดี อนันต์นารี (2551 : 216), 2 = ประเทืองทิพย์ สุกุมลจันทร์ (2557 : 7), 3 =
อนงค์ ออจทอง (2559 : 41), 4 = อรพรรณ ตูจันดา (2558 : 47), 5 = นฤมล เจริญพรสกุล และ
คณะ (2559 : 114), 6 = จตุรภัทร ประทุม และคณะ (2559 : 120), 7 = มอทท์ (Mott. 1972 : 305),
8 = เครียดเนอร์ และคินิคกิ (Kreitner and Kinicki. 2007 : 153), 9 = ฮอย และมิสเกล (Hoy and
Miskel. 2001 : 51)]

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษา จากทัศนคติของนักวิชาการ พบว่ามีประสิทธิผลของสถานศึกษา 15 ตัวแปร เมื่อพิจารณาความถี่ของตัวแปรสรุปได้ว่า มีตัวแปร 4 ด้านที่มีความถี่สูงจำนวน 6 - 8 ความถี่ คือ 1) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา 4) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาดังนั้น ในการศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ผู้วิจัยจึงได้สรุปตัวแปรออกมาทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม 4) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา มาเป็นแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

ภารดี อนันต์นารี (2551 : 216) กล่าวว่า ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง การที่ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสามารถดำเนินงานในสถานศึกษา ทั้งการบริหารจัดการเรียนการสอนจนสามารถทำให้นักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ซึ่งพิจารณาได้จากเกรดเฉลี่ยโดยรวมของนักเรียนจำนวนร้อยละของนักเรียนที่สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป ความสามารถทางวิชาการของนักเรียน รวมถึงความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

ประเทืองทิพย์ สุกุมลจันทร์ (2557 : 7) ได้พัฒนาตัวแบบประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน และได้สรุปว่าเป็นความสามารถของนักเรียนในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

อนงค์ อัจจงทอง (2559 : 41) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามแนวคิดของ มอทท์ (Mott, 1972) และสรุปไว้ว่า คือปริมาณและคุณภาพของนักเรียน ประสิทธิผลของการศึกษาที่สร้างความเชื่อมั่นได้สูง โดยวัดความนิยมจากชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน

อรพรรณ ตูจันดา (2558 : 47) กล่าวถึงความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสอดคล้องกับการบริหารโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จจะต้องมีการพัฒนากระบวนการบริหาร การวางแผน การจัดสรรทรัพยากร การประสานงาน การใช้อำนาจ การใช้แรงกระตุ้นการติดต่อสื่อสาร การกำกับติดตาม การนิเทศ การประเมินผล การควบคุมคุณภาพและการมีส่วนร่วม โดยคำนึงถึงการจัดองค์กรในฐานะเป็นระบบซึ่งมีองค์ประกอบในลักษณะของปัจจัยนำเข้า กระบวนการจัดการ ผลผลิต ผลย้อนกลับ และสภาพแวดล้อมจะต้องมองปัญหาให้กว้างมีการวางแผนเตรียมรับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น

นฤมล เจริญพรสกุล และคณะ (2559 : 114) กล่าวถึงความสามารถในการผลิตนักเรียนให้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ว่า นักเรียนเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ประกอบด้วย พฤติกรรมด้านการเรียนของที่ดีนักเรียน ได้แก่ พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง

จตุรภัทร ประทุม และคณะ (2559 : 120) กล่าวว่า ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาที่ร่วมกัน พัฒนาปรับเปลี่ยนแปลงวิธีดำเนินงานทั้งด้านวิชาการ การเรียนการสอน เพื่อให้สถานศึกษา มีความก้าวหน้าทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป สามารถดำเนินงานในสถานศึกษา ทั้งการบริหาร การจัดการเรียนการสอน จนสามารถทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ในสถานศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี

มอทท์ (Mott. 1972 : 305) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น หมายถึง ปริมาณและคุณภาพของนักเรียนประสิทธิผลของการศึกษาที่สร้างความเชื่อมั่นได้สูง โดยวัดความนิยมจากชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน ประการหนึ่งได้แก่ สถานศึกษานั้นมีนักเรียนเข้าเรียนมีปริมาณมากและคุณภาพการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์สูง โดยดูจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนความสามารถในการศึกษาต่อในสถาบันชั้นสูงได้เป็นจำนวนมาก สถานศึกษามีทั้งปริมาณและคุณภาพสูงดังกล่าวนี้อาจได้แก่สถานศึกษาในเมือง สถานศึกษาระดับจังหวัดที่มีชื่อเสียง สถานศึกษามีความพร้อมทั้งด้านปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ อาคารสถานที่ บรรยากาศสิ่งแวดล้อมเหมาะสม ปัจจัยด้านการเงินคล่องตัวสามารถจัดซื้อ จัดจ้าง และเบิกจ่ายได้อย่างสะดวก มีบุคลากรคือครูผู้สอน ตลอดจนการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ เรื่องคุณภาพของนักเรียนส่วนใหญ่จะดูที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเกณฑ์ชี้วัดเพียงประการเดียว ซึ่งเป็นความเข้าใจผิดควรพิจารณาถึงส่วนประกอบต่าง ๆ ได้แก่การพัฒนาทัศนคติแรงจูงใจของนักเรียน ความสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความปรารถนาและความคาดหวังต่าง ๆ รวมทั้งการประพฤติปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม มีจริยธรรม คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม ซึ่งลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวนับเป็นลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สังคมมีความคาดหวัง และมีความต้องการอย่างมาก จึงอาจกล่าวว่าคุณภาพที่เกิดจากผู้เรียน นอกจากจะเป็นผู้ที่มีความสนใจในการศึกษาเล่าเรียน มีความรู้ความสามารถทางวิชาการอย่างยอดเยี่ยม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ สูงเป็นที่น่าพอใจแล้ว ยังมีการพัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติ ค่านิยม และคุณธรรมต่าง ๆ ที่พึงปรารถนาให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

องค์ประกอบต่าง ๆ ในการสร้างเสริมประสิทธิผล ทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพ ของนักเรียนนั้นนอกจากปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ อาคารสถานที่ที่เหมาะสม และพอเพียงต่อความต้องการของผู้บริหารบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่ร่มรื่น สะอาด สวยงาม วัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอ และทันสมัยต่อการเรียนการสอนแล้วบุคคลที่สำคัญได้แก่ ผู้บริหาร และครู เป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อประสิทธิผลหากผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ และมองเห็นถึงความสำคัญของงานวิชาการในสถานศึกษาอย่างแท้จริง หาแนวทางส่งเสริม และพัฒนางานทางวิชาการให้มีคุณภาพได้มาตรฐานเป็นไปตามความคาดหวังของรัฐบาล ผู้ปกครอง และชุมชน สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ก่อให้เกิดประสิทธิผล ครูผู้บทบาทหน้าที่ ของตนเอง พัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองอยู่เสมอ วางแผนพัฒนาการเรียนการสอนได้ อย่างเหมาะสมโดยยึดกระบวนการและนักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน ตลอดจนปรับ พฤติกรรมการสอนให้ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลง และความเจริญทางด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ แล้ว เป็นที่เชื่อว่าสถานศึกษานั้นจะต้องบรรลุวัตถุประสงค์ เกิดประสิทธิผลในด้านปริมาณและคุณภาพ ของผู้เรียน

ฮอย และมิสเกล (Hoy and Miskel, 2001 : 51) ได้กล่าวว่า การบรรลุวัตถุประสงค์ ของสถานศึกษา คือ ผู้บริหารและครูสามารถปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายที่กำหนดไว้

จากการศึกษาความหมายของประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านความสามารถใน การพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สรุปได้ว่า ความสามารถในการพัฒนา นักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น หมายถึง ประสิทธิภาพของการศึกษาที่สร้างความเชื่อมั่น ได้สูง ชุมชนมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน นักเรียนได้รับรางวัลจาก การเข้าร่วมประกวดกิจกรรมวิชาการกับหน่วยงานราชการต่าง ๆ จนทำให้นักเรียนใน โรงเรียน ส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง

ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก

ภารดี อนันต์นาวี (2551 : 216) กล่าวว่า ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติ ทางบวก หมายถึง การที่ครูและผู้บริหารสามารถดำเนินการในสถานศึกษา ทั้งการบริหารและ การอบรมคุณธรรมของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยที่ดี และ ทำให้นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาเล่าเรียน เป็นที่พอใจของผู้ปกครอง

อนงค์ อาจงทอง (2559 : 41) ศึกษาการพัฒนาให้นักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกตามแนวคิด ของ มอทท์ (Mott, 1972) และสรุปไว้ว่า คือความคิดเห็น ท้าที่ความรู้สึก หรือพฤติกรรมของผู้ที่ ได้รับการศึกษา แสดงออกในทางที่ดีงามสมเหตุสมผล และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม

นฤมล เจริญพรสกุล และคณะ (2559 : 114) กล่าวถึงความสามารถในการพัฒนานักเรียนไว้ว่า คือเจตคติของผู้เรียน หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อเนื้อหาวิชาการสอนของครู ครูผู้สอน โรงเรียนและเป็นประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ หรือแนวโน้มพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสถานการณ์หนึ่ง ๆ อาจเป็นทางบวกหรือทางลบ เช่น ชอบ ไม่ชอบ พอใจ ไม่พอใจ เป็นต้น เจตคติของแต่ละบุคคลอาจเกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงได้ตามประสบการณ์ และมีอิทธิพลโดยตรงต่อพฤติกรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

จตุรภัทร ประทุม และคณะ (2559 : 120) กล่าวว่า ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสามารถดำเนินการบริหารและการอบรมคุณธรรมของนักเรียนนอกจากการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยที่ดี และทำให้นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเองมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาเล่าเรียน

มอทท์ (Mott. 1972 : 305) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก หมายถึง ความคิดเห็น ทำที่ความรู้สึก หรือพฤติกรรมของผู้ที่ได้รับการศึกษา แสดงออกในทางที่ดีงามสมเหตุสมผล และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม การศึกษานอกจะส่งเสริมความเจริญให้บุคคลทั้ง 4 ด้าน กล่าวคือ ด้านร่างกายให้สมบูรณ์แข็งแรงพัฒนาการส่วนต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับวัย ด้านสติปัญญามีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน รู้จักคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และมีความคิดอย่างสร้างสรรค์ ด้านสังคม สามารถนำความรู้ความสามารถและทักษะอันจำเป็นเพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างมีความสุขและด้านจิตใจ รู้จักเหตุผล มีวินัย คุณธรรม จริยธรรมอย่างเหมาะสมและดีงามแล้ว ทัศนคติทางบวกจะเป็นผลที่เกิดจากผู้ได้รับการศึกษาครบถ้วนทั้ง 4 ด้านดังกล่าวแล้ว ผู้ที่มีทัศนคติทางบวกจะเป็นผู้ที่มีความรู้สึกแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ เป็นที่พึงประสงค์ของสังคมโดยส่วนรวม มีจิตใจกว้างขวางไม่ทำตนต่อต้านหรือถดถอยหนีสังคม มีความมั่นคงทางจิตใจมีเหตุผล ยอมรับกฎกติกาของสังคมที่ได้กำหนดขึ้น และปฏิบัติด้วยความจริงใจ มีจิตใจเป็นประชาธิปไตยยอมรับและเคารพความคิดเห็นของส่วนรวม เห็นความสำคัญและคุณค่าของการอยู่ร่วมกันในสังคม ให้ความร่วมมือร่วมใจต่อการปฏิบัติการกิจของส่วนรวมให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เป็นผู้ที่มีความสามารถควบคุมจิตใจและมีวินัยในตนเอง อดกลั้นและเผชิญหน้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ประพฤติปฏิบัติตัวเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคมรู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม ตลอดจนสามารถดำเนินการอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระเบียบวินัย รู้จักพัฒนาตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ฮอย และมิสเกล (Hoy and Miskel, 2001 : 51) ได้กล่าวว่า การพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก คือ การที่ครูและผู้บริหารสามารถอบรมคุณธรรมของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัยที่ดี และทำให้นักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

จากการศึกษาความหมายของประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก สรุปได้ว่า ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก หมายถึง การที่ครูและผู้บริหารสามารถดำเนินการในการสถานศึกษา ทั้งการบริหารและการอบรมคุณธรรมของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยที่ดี มีความกระตือรือร้นต่อการศึกษา ประพฤติตนตามระเบียบวินัยของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการทำงานและแสดงความคิดเห็นกับเพื่อน ใช้สติปัญญาในการทำงานและแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา

ภารดี อนันต์นาวี (2551 : 216) กล่าวว่า ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครูในการร่วมพัฒนา เปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินงาน ทั้งด้านวิชาการ การเรียนการสอน เพื่อให้สถานศึกษามีความก้าวหน้าทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยพิจารณาจากการยอมรับของครูต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่าง ๆ ทั้งการบริหารและการเรียนการสอน ความสามารถความเร็วของครูต่อการพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานของตนเอง ความกระตือรือร้นของครูที่จะปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการปรับปรุงหรือพัฒนาสถานศึกษา

อนงค์ อัจจงทอง (2559 : 41) ศึกษาการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาตามแนวคิดของ มอทท์ (Mott, 1972) และสรุปไว้ว่า คือการพยายามปรับปรุงเปลี่ยนแปลงองค์กร รูปแบบบริหารงาน และการดำเนินงานต่าง ๆ ให้มีความคล่องตัวต่อการปฏิบัติงาน ผู้บริหารและครูต้องเป็นนักพัฒนา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ

นฤมล เจริญพรสกุล และคณะ (2559 : 114) กล่าวถึงการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาไว้ว่า คือความสามารถในการบริหารโรงเรียน เช่นการจัดการทรัพยากร การแก้ปัญหาการบริหารเวลาในการเรียนการสอน และความสามารถในการปรับเปลี่ยนเพื่อการอยู่รอด ทั้งหมดนี้จะส่งผลต่อประสิทธิผลด้วยกันทั้งสิ้น

จตุรภัทร ประทุม และคณะ (2559 : 120) กล่าวว่า การปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน งานวิชาการ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา จะเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร การบริหารวิชาการเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งสำหรับสถานศึกษา การปฏิบัติงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของบุคลากรแสดงถึงประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษาที่จะส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพที่พึงปรารถนาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

มอทท์ (Mott.1972 : 305) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ในองค์กรต่าง ๆ จะประกอบด้วย คน และ งาน สถานศึกษาซึ่งเป็นองค์กรทางการศึกษาก็เช่นเดียวกัน ย่อมประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์นักเรียนและนักการภารโรงทำให้เกิดการเรียนการสอนอย่างสมบูรณ์การจัดการการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้นสถานศึกษาจะต้องมีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างเหมาะสม การกำหนดนโยบายต่าง ๆ ของสถานศึกษาจะต้องสอดคล้องและทันสมัย ทันกับความจริงก้าวหน้า การเปลี่ยนแปลงนโยบายของสถานศึกษาไม่ควรยึดตายตัวจนเปลี่ยนแปลงไม่ได้ จะทำให้ล้าสมัยในขณะที่เดียวกันจะต้องมีการปรับตัวให้ทันสมัย ทันความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยเฉพาะในด้านการเรียนการสอน ควรมีนวัตกรรมและสื่อการสอนใหม่ ๆ มีการค้นคว้าพัฒนาสื่ออุปกรณ์การสอนอย่างสม่ำเสมอ ปรับปรุงอาคารสถานที่ที่แวดล้อมให้สะอาดร่มรื่นเพื่อให้เกิดบรรยากาศทางวิชาการและเกิดบรรยากาศการเรียนรู้ ผู้บริหารและครูจะต้องมีบทบาทสำคัญต่อการปรับตัวไม่หยุดนิ่ง ต้องพยายามปรับปรุงเปลี่ยนแปลงองค์กร รูปแบบบริหารงาน และการดำเนินงานต่าง ๆ ให้มีความคล่องตัวต่อการปฏิบัติงาน ผู้บริหารและครูต้องเป็นนักพัฒนา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความรู้เพื่อให้สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขนั้น จะต้องมีเทคนิควิธีการที่เหมาะสมครูต้องสร้างกระบวนการ และวิธีการเรียนรู้ให้กับนักเรียนทั้งเนื้อหาวิชาและคุณธรรมจริยธรรมมากกว่าที่จะบอกความรู้หรือสอนหนังสือธรรมดา เพราะวิธีการเรียนรู้หรือกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนจะเป็นวิธีการที่ติดตัวนักเรียน ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ต่อการประกอบอาชีพและพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

ฮอย และมิสเกล (Hoy and Miskel. 2001 : 51) ได้กล่าวว่า การพัฒนาสถานศึกษา คือผู้บริหารและครูสามารถร่วมกันบริหารจัดการศึกษาให้มีความก้าวหน้าทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยพิจารณาจากหลักสูตรของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบท ของสถานศึกษาและชุมชนทันสมัยต่อสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม มีการวัดผลประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย

จากการศึกษาความหมายของประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา สรุปได้ว่า ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครูในการร่วมพัฒนา เปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินงาน ทั้งด้านวิชาการ การเรียนการสอน เพื่อให้สถานศึกษามีความก้าวหน้าทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยพิจารณาจากหลักสูตรของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน ทันสมัยต่อสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม มีการวัดผลประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย

ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

การดี อนันต์นาวี (2551 : 216) กล่าวว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของครูและผู้บริหารที่ร่วมมือกันในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งด้านการเรียนการสอน การปกครองนักเรียนและงานที่รับผิดชอบอื่น ๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

อนงค์ อัจจงทอง (2559 : 41) ศึกษาการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาตามแนวคิดของ มอทท์ (Mott, 1972) และสรุปไว้ว่า คือการดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพ เกิดความราบรื่น เรียบร้อยและเจริญก้าวหน้า พยายามสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาให้เกิดความเป็นมิตร ให้ความร่วมมือร่วมใจแก่บุคลากรทุกฝ่าย

นฤมล เจริญพรสกุล และคณะ (2559 : 114) กล่าวถึงการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาไว้ว่า ขึ้นอยู่กับ คุณลักษณะของผู้บริหาร พฤติกรรมผู้บริหาร และภาวะผู้นำของผู้บริหาร การเรียนรู้อย่างเป็นทางการข้อเท็จจริงของผู้บริหาร โรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ประกอบด้วย บุคลิกภาพดี มีวินัย กระตือรือร้นในการทำงาน มีความรู้ความสามารถ มีทักษะและเทคนิควิธีการทางบริหาร มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนแบบอย่างที่ดี มีความศรัทธาในอาชีพ มนุษย์สัมพันธ์ดี และวิสัยทัศน์กว้างไกลเพราะการฝึกอบรมนั้นจะทำให้ได้เรียนรู้ทั้งทางทฤษฎี และทางปฏิบัติทำให้ผู้บริหารได้พัฒนาตนเองได้รอบตัว ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการนำความรู้ แนวคิด วิธีการ ตลอดจนเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ มาใช้ในการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์กับคณะครูและนักเรียน

จตุรภัทร ประทุม และคณะ (2559 : 120) กล่าวว่า สถานศึกษาดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาด้วยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา ประสานส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้ง

บุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถานศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นในเขตพื้นที่การศึกษา

มอทท์ (Mott, 1972 : 305) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา องค์กรต่าง ๆ หรือสถานศึกษาในการบริหารงาน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ การกำหนดรูปแบบการบริหารงานภายในสถานศึกษา แต่ไม่ว่าจะมีรูปแบบการบริหารงานแบบใดก็ตาม ในการทำงานของสถานศึกษาย่อมประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่เป้าหมายคือการมุ่งถึงความสำเร็จสูงสุดที่เกิดจากการทำงาน บทบาทหน้าที่เป็นส่วนประกอบรองลงมาเพื่อร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การประสานงานเป็นแนวทางของความร่วมมือในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและเกิดความเรียบร้อย และกิจกรรมคือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย การจัดการศึกษาในสถานศึกษาเป็นการสร้างคนให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของบุคคลตามแนวทางที่เหมาะสม การบริหารและการจัดการในสถานศึกษา จึงควรมีความยืดหยุ่นพอควร นับตั้งแต่หลักสูตร ควรปรับให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น สภาพของบุคลากรและทรัพยากรที่มีอยู่ การจัดวิชาต่าง ๆ สำหรับการเรียนการสอนรวมทั้งการจัดกิจกรรมทั้งในหลักสูตรและเสริมหลักสูตร ควรจัดให้พอเพียงและหลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับความน่าสนใจ ความต้องการและความถนัดของผู้เรียน จะช่วยเป็นแนวทางพัฒนาการเรียนรู้ การปรับตัว บุคลิกภาพ ของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม ภาวะเบี่ยง ข้อบังคับต่าง ๆ บางเรื่องเป็นสิ่งที่ล้าสมัยไม่ทันกับสภาพปัจจุบัน ควรมีการปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น การบริการและการจัดการนั้นผู้บริหารเป็นผู้มีส่วนสำคัญยิ่งในการดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพ เกิดความราบรื่นเรียบร้อยและเจริญก้าวหน้า ผู้บริหารจึงควรปฏิบัติตัวให้เหมาะสม ไม่ควรใช้อำนาจในทางเผด็จการ ไม่สมควรยึดกฎระเบียบโดยเคร่งครัด สิ่งใดที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานควรมีการยืดหยุ่นบ้าง แต่ไม่เสียประโยชน์และเป้าหมายขององค์กร ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่สร้างความไว้วางใจให้กับผู้ร่วมงานให้มีการยอมรับ และเอื้ออาทรต่อเพื่อนร่วมงาน ไม่ควรวางตัวเป็นผู้บังคับบัญชาแต่ควรวางตัวเป็นเสมือนเพื่อนร่วมงานเพื่อไม่ให้เกิดช่องว่างซึ่งกันและกัน ควรมีการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การยกย่องชมเชยหรือการให้รางวัลในบางโอกาส พยายามสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาให้เกิดความเป็นมิตรให้ความร่วมมือร่วมใจแก่บุคลากรทุกฝ่าย ย่อมก่อให้เกิดประสิทธิผลในสถานศึกษาได้

ฮอย และมิสเกล (Hoy and Miskel, 2001 : 51) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา คือ ความสามารถของครูและผู้บริหารที่ร่วมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ทั้งด้านการเรียนการสอน การดูแลช่วยเหลือนักเรียนและงานที่รับผิดชอบอื่น ๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาได้

จากการศึกษาความหมายของประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา สรุปได้ว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครูที่ร่วมมือกันในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งด้านการเรียนการสอน การปกครองนักเรียนและงานที่รับผิดชอบอื่น ๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา มีการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การยกย่องชมเชยหรือการให้รางวัลในบางโอกาส สร้างบรรยากาศในสถานศึกษาให้เกิดความเป็นมิตรให้ความร่วมมือร่วมใจแก่บุคลากรทุกฝ่าย

สรุปได้ว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาที่บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา เป็นการจัดการศึกษาที่ทำให้ครูและนักเรียนเกิดการเรียนรู้และความพึงพอใจ เป็นความสามารถในการแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ได้ทรัพยากรในการนำไปสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กร การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จนเกิดผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่องค์กรตั้งไว้ ความมีประสิทธิภาพในการทำงาน การปรับตัวขององค์กรให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ความยืดหยุ่นในการดำเนินการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ประกอบด้วยประสิทธิผลของสถานศึกษา 4 ด้าน คือ

ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น หมายถึง ประสิทธิผลของการศึกษาที่สร้างความเชื่อมั่นได้สูง ชุมชนมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน นักเรียนได้รับรางวัลจากการเข้าร่วมประกวดกิจกรรมวิชาการกับหน่วยงานราชการต่าง ๆ จนทำให้นักเรียนในโรงเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง

ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก หมายถึง การที่ครูและผู้บริหารสามารถดำเนินการในการสถานศึกษา ทั้งการบริหารและการอบรมคุณธรรมของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยที่ดี มีความกระตือรือร้นต่อการศึกษา ประพฤติตนตามระเบียบวินัยของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการทำงานและแสดงความคิดเห็นกับเพื่อน ใช้สติปัญญาในการทำงานและแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครูในการร่วมพัฒนา เปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินงาน ทั้งด้านวิชาการ การเรียนการสอน เพื่อให้สถานศึกษามีความก้าวหน้าทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยพิจารณาจากหลักสูตรของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบท ของสถานศึกษาและชุมชน ทันสมัย ต่อสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม มีการวัดผลประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย

ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครูที่ร่วมมือกันในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งด้านการเรียนการสอน การปกครองนักเรียนและงานที่รับผิดชอบอื่น ๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา มีการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การยกย่องชมเชยหรือการให้รางวัล ในบางโอกาส สร้างบรรยากาศในสถานศึกษาให้เกิดความเป็นมิตรให้ความร่วมมือร่วมใจ แก่บุคลากรทุกฝ่าย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

กู๊ดฮาร์ท (Goodhart. 1991 : 2214 - A) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำ และประสิทธิผลของโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐนิวเจอร์ซีย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์และสามารถทำนาย ประสิทธิภาพของโรงเรียน เครื่องมือประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ ความสำเร็จทางวิชาการ ความสำเร็จของโรงเรียน และความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหาร และพบว่า การบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารที่มีพฤติกรรมเน้นงานวิชาการมากที่สุดจะเป็นสิ่งสำคัญต่อประสิทธิผลของโรงเรียนและงานวิชาการ

นิวบี (Newby. 1998 : 88 - A) ได้ศึกษาการบริหารคุณภาพทั้งองค์กร (TQM) ในโรงเรียนประถมศึกษา จุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อที่จะรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้ระบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรและโรงเรียนที่ไม่ใช่ โดยสำรวจจากโรงเรียนที่ใช้และไม่ใช้ระบบการบริหารคุณภาพประเภทละ 4 โรงเรียน ผลการศึกษา พบว่า บุคลากรในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่แตกต่างกัน โรงเรียนที่ใช้ระบบบริหารคุณภาพทั้งองค์กร (TQM) จะบริหารงานตามความต้องการ ความพอใจของผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียน บุคลากรทุกฝ่ายมีความร่วมมือกัน จึงทำให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพ

ทอฟฟ์ (Taff, 1998 : 4286 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทพฤติกรรมของผู้บริหารและความสำเร็จของโรงเรียน โดยศึกษาเพื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนจากครู 536 คน ใน 25 โรงเรียน เป็นครูที่สอนเต็มเวลาในภาคตะวันออกเฉียงใต้ของรัฐอะลาบามา สหรัฐอเมริกา พบว่า บทบาทพฤติกรรมของผู้บริหาร โรงเรียนมีผลต่อการประสบความสำเร็จของโรงเรียน

จากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศ พบว่า งานวิจัยส่วนมากศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารที่ทำให้ประสบความสำเร็จในการบริหาร การศึกษาพฤติกรรม การเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์และสามารถทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการบริหารงานและบริหารองค์กร ซึ่งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่วนมากมาจากผู้บริหารที่มีคุณลักษณะที่ดี ในด้านต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านมนุษยสัมพันธ์ ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร และทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์กร

งานวิจัยในประเทศ

ชนินาด ชิงช่วง (2556 : 101 - 103) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของข้าราชการครูในโรงเรียน และเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ในปีการศึกษา 2555 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับทัศนะมากที่สุด ในรายด้านจัดลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านทักษะความรู้ความสามารถในการบริหารงาน 2) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ใน 4 ด้าน พบว่า โดยภาพรวมไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลิกภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นฤชยา นนทะยะโส (2556 : 95) ที่ได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงเทรา เขต 1 เพื่อศึกษา 1)คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ 2) ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพและประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา 4) สร้างสมการพยากรณ์คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพและประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพสามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา โดยรวมได้ร้อยละ 45.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จรัส พิงเร็ว (2558 : 76) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่ม 6 ภาคเหนือตอนบน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่ม 6 ภาคเหนือตอนบน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่ม 6 ภาคเหนือตอนบน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่ม 6 ภาคเหนือตอนบน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่ม 6 ภาคเหนือตอนบน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า คุณลักษณะที่เป็นจริงจำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สำหรับคุณลักษณะอันพึงประสงค์จำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จำแนกตามประสบการณ์การทำงานและวุฒิการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

นนทกร อรุณ โน (2559 : 77) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผล สถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ฤทัยรัตน์ บุญอินทร์ (2559 : 77) ที่ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิผลของโรงเรียน การวิจัยในชั้นเรียนของครู พฤติกรรมของครูและพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และบรรยากาศองค์การของโรงเรียนเป็นแบบแจ่มใส 2) ประสิทธิภาพในการทำงาน ขนาดของโรงเรียน การวิจัยในชั้นเรียนของครู พฤติกรรมของครูและพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียน กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ส่วนใหญ่ มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ปัจจัยด้านประสิทธิภาพใน การทำงาน ขนาดของโรงเรียน การวิจัยในชั้นเรียนของครู พฤติกรรมของครูและพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียน ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาชลบุรี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ปัจจัยด้านมิติความสนิทสนม ด้านการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้ ด้านมิติขาดความสามัคคี และด้านมิติความกรุณาปรานี สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน ได้ร้อยละ 10.60

ณรงฤทธิ์ นามเหลา (2560 : 159) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสิทธิภาพในการทำงาน และขนาดโรงเรียน และหาแนวทางการยกระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 คุณลักษณะส่วนบุคคลโดยภาพรวมและรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก ส่วนคุณลักษณะ

ด้านวิชาชีพ โดยภาพรวมและรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ การเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนนะของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 23 พบว่า จำแนกตามเพศ คุณลักษณะส่วนบุคคลโดยภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์การทำงานพบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าด้านบุคลิกภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านความเป็นผู้นำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคุณลักษณะทางวิชาชีพ พบว่าโดยภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน

นฤมล ศรียาเทพ. (2560 : 85 - 89) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพกับประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองพัทลุง เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพกับประสิทธิผลของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพกับประสิทธิผลของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สฤดี จีระออน (2561 : 76) ได้ศึกษา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 จากผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม รองลงมาได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 พบว่า ไม่แตกต่างกัน 3) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 มีดังนี้ ผู้บริหารควรมีระเบียบวินัยต่อตนเองและผู้อื่น มีบุคลิกที่เหมาะสม ทั้งทางกาย วาจา ใจ

ไม่ใช่อารมณ์ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความยุติธรรม ต่อผู้ร่วมงานอย่างเสมอภาค เสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ยึดถือหลักเศรษฐกิจพอเพียง เป็นผู้นำในด้านการปฏิบัติ เสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดี มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความคิดริเริ่มด้านการบริหารงานในองค์กร มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการด้านการบริหารการศึกษา เสริมสร้างและพัฒนาการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา รอบรู้ เข้าใจบทบาทหน้าที่ ข้อกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบแบบแผนที่เกี่ยวข้อง การปฏิบัติงาน เข้าใจชุมชนและนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่วนมากศึกษาจากทัศนะของครู และมีการจำแนกผู้ให้ความเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตาม เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งส่วนมากศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาใน 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านมนุษยสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารในแต่ละด้านมีความสำคัญต่อการบริหารงานและบริหารองค์กร ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร และทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์กร

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง สรุปได้ว่า การดำเนินงานสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลสูงนั้นมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องมากมาย ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญและดำเนินการพัฒนาจัดการระบบอย่างเป็นรูปธรรม เพราะในการบริหารงานสถานศึกษานั้นถือได้ว่าเป็นภารกิจที่สำคัญที่สุดของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินการ ซึ่งลักษณะของงานที่เกิดขึ้นจะมีความต่างและมีความเหมือนกันตามแต่บริบทของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารควรจะต้องกำหนดวิธีการและเทคนิคที่หลากหลายในการดำเนินงานให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาให้เกิดผลที่ดีที่สุดแก่ผู้เรียน พร้อมทั้งมีกระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาใน ยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1,934 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คน กำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 - 610) หลังจากนั้นคัดเลือกครูผู้สอนจากทุกสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รายละเอียด ดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18
จังหวัดระยอง จำแนกตามสถานศึกษา

โรงเรียนในสังกัด สพม.18	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
จังหวัดระยอง		
โรงเรียนวัดป่าประดู่	186	31
โรงเรียนระยองวิทยาคม	282	47
โรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา	129	21
โรงเรียนเพ็ญมาตาวิทยา	51	8
โรงเรียนมาตาพุดพันพิทยาคาร	166	27
โรงเรียนระยองวิทยาคม นิคมอุตสาหกรรม	38	6
โรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ	68	11
โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์	56	9
โรงเรียนบ้านค่าย	131	22
โรงเรียนปลวกแดงพิทยาคม	122	20
โรงเรียนนิคมวิทยา	83	14
โรงเรียนแก่ง(วิทยสถาวร)	177	30
โรงเรียนห้วยยางศึกษา	30	5
โรงเรียนวังจันทร์วิทยา	106	18
โรงเรียนชำนานุสามัคคีวิทยา	122	20
โรงเรียนสุนทรภู่พิทยา	48	8
โรงเรียนเขาชะเมาวิทยา	25	4
โรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย	91	15
โรงเรียนชำฝ่อพิทยาคม	23	4
รวม	1,934	320

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง จำนวน 40 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านความรู้ความสามารถ	จำนวน 10 ข้อ
1.2 ด้านบุคลิกภาพ	จำนวน 9 ข้อ
1.3 ด้านคุณธรรมจริยธรรม	จำนวน 7 ข้อ
1.4 ด้านมนุษยสัมพันธ์	จำนวน 14 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง จำนวน 30 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น	จำนวน 6 ข้อ
1.2 ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	จำนวน 8 ข้อ
1.3 ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนพัฒนาสถานศึกษา	จำนวน 8 ข้อ
1.4 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	จำนวน 8 ข้อ

ผู้วิจัยสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นนิยามศัพท์ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 และประสิทธิผลของสถานศึกษา

2. เลือกเทคนิคที่ใช้ในการวัด ในครั้งนี้เลือกเทคนิคการวัดเจตคติของไลเคิร์ต (Likert, 1993 : 247) ที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับจากมากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มากที่สุด เห็นด้วยอย่างยิ่ง ชอบมากที่สุด ปฏิบัติมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มาก เห็นด้วย ชอบมาก ปฏิบัติมาก

ระดับ 3 หมายถึง ปานกลาง เฉย ๆ ชอบ ปฏิบัติตามปกติ

ระดับ 2 หมายถึง น้อย ไม่เห็นด้วย ไม่ชอบ ปฏิบัติน้อย

ระดับ 1 หมายถึง น้อยที่สุด ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่ชอบมากที่สุด ไม่ปฏิบัติ

3. สร้างข้อความเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง จำนวน 40 ข้อความ และข้อความเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง จำนวน 30 ข้อความ ตามนิยามศัพท์ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. นำข้อความที่สร้างขึ้นทั้งหมดมาปรับปรุงภาษาให้อ่านง่าย เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อนแล้วจัดเรียงข้อความตามรูปแบบของการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายข้อ นำแบบตรวจสอบความตรงของข้อความรายข้อไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ลงความเห็นว่าข้อความแต่ละข้อตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่ โดยให้ +1 คะแนน ถ้าลงความเห็นว่าตรง ให้ 0 คะแนน ถ้าลงความเห็นว่าไม่แน่ใจ และให้ -1 คะแนน ถ้าลงความเห็นว่าไม่ตรง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายข้อด้วยวิธีการหาค่าดัชนี IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยนำคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 5 คน มาหาค่าเฉลี่ยรายข้อแล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป แล้วนำไปใช้สร้างแบบสอบถามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 จำนวน 40 ข้อ มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00 และได้ข้อความที่ใช้สอบถามประสิทธิผลของสถานศึกษา จำนวน 30 ข้อ มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00

5. นำข้อความที่คัดเลือกไว้ตามข้อ 4 มาสร้างเป็นแบบสอบถามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 และประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยจัดเรียงข้อความหรือข้อคำถามตามลำดับของตัวแปรแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน

6. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-Total Correlation) คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 20 ขึ้นไป ได้ข้อความที่ใช้สอบถามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 จำนวน 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.54 ถึง 0.85 และได้ข้อความที่ใช้สอบถามประสิทธิผลของสถานศึกษา จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.61 ถึง 0.88

7. คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 เท่ากับ 0.98 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามประสิทธิผลของสถานศึกษา เท่ากับ 0.97 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดเพื่อนำผลมาทำการวิเคราะห์ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย
2. ผู้วิจัยนำสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยติดต่อกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
3. กำหนดวันในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 และประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และประสิทธิผลของสถานศึกษามากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และประสิทธิผลของสถานศึกษามาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และประสิทธิผลของสถานศึกษาปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และประสิทธิผลของสถานศึกษาน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และประสิทธิผลของสถานศึกษาน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 และประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .80 - .99 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูงมาก

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .60 - .79 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .40 - .59 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .20 - .39 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .01 - .19 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ .00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

3. สร้างสมการพยากรณ์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

2. ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ค่าความตรงเชิงเนื้อหา รายข้อ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความและเนื้อหาที่วัด (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item-total Correlation)

3. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

1. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)
2. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยองในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean) ของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
X	แทน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
X1	แทน ด้านความรู้ความสามารถ
X2	แทน ด้านบุคลิกภาพ
X3	แทน ด้านคุณธรรมจริยธรรม
X4	แทน ด้านมนุษยสัมพันธ์
Y	แทน ประสิทธิภาพของสถานศึกษา
r_{xy}	แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
R	แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน สัมประสิทธิ์การถดถอยซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพในการพยากรณ์
Adjust R^2	แทน สัมประสิทธิ์การถดถอยที่ปรับแก้ให้เหมาะสมสำหรับข้อมูลที่มีน้อย
S.E. _{est}	แทน ค่าความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าตัวแปร
F หรือ Sig	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
a	แทน ค่าคงที่ของการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

b	แทน สัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
\hat{Y}	แทน ค่าการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา ในรูปคะแนนดิบ
Z_x	แทน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในรูปคะแนนมาตรฐาน
Z_y	แทน ค่าการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา ในรูปคะแนนมาตรฐาน
β	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
**	แทน ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยใช้วิธีวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเดียว (Enter Multiple Regression analysis) และวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยใช้วิธีวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 ฉบับ ได้รับกลับคืนทั้งหมด 320 ฉบับ ได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม มีความสมบูรณ์ทั้ง 320 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ปรากฏผลดังตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0	ระดับความคิดเห็น (n = 320)			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านความรู้ความสามารถ	3.99	0.76	มาก	3
2. ด้านบุคลิกภาพ	3.98	0.77	มาก	4
3. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.02	0.82	มาก	1
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.01	0.78	มาก	2
รวม	4.00	0.75	มาก	

จากตาราง 4 แสดงว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.02$) 2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.01$) 3) ด้านความรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 3.99$) และ 4) ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 3.98$) ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ปรากฏผลดังตาราง 5

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ของความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้าน

ประสิทธิผล ของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น (n = 320)			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านความสามารถในการพัฒนา นักเรียนให้มีสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น	3.91	0.86	มาก	4
2. ด้านความสามารถในการพัฒนา นักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	4.08	0.74	มาก	2
3. ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยน พัฒนาสถานศึกษา	3.97	0.84	มาก	3
4. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ภายในสถานศึกษา	4.09	0.74	มาก	1
รวม	4.02	0.76	มาก	

จากตาราง 5 แสดงว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ 1) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.09$) 2) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ($\bar{X} = 4.08$) 3) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.97$) และ 4) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ($\bar{X} = 3.91$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ปรากฏผล ดังตาราง 6

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง

ตัวแปร	X1	X2	X3	X4	X	Y
X1	-	0.91**	0.88**	0.88**	0.95**	0.92**
X2		-	0.86**	0.88**	0.95**	0.90**
X3			-	0.90**	0.94**	0.91**
X4				-	0.97**	0.94**
X					-	0.96**
Y						-

** p < .01

จากตาราง 6 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยรวม ($r_{xy} = 0.96$) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

ด้านความรู้ความสามารถ โดยรวม ($r_{x1y} = 0.92$) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านบุคลิกภาพ โดยรวม ($r_{x2y} = 0.90$) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวม ($r_{x3y} = 0.91$) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวม ($r_{xy} = 0.94$) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 วิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยใช้วิธีวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นต้นเดียว (Enter Multiple Regression analysis) ปรากฏผล ดังตาราง 7

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้าน

ตัวแปรพยากรณ์	b	S.E.	β	T	Sig
1. ด้านความรู้ความสามารถ (X_1)	0.32	0.04	0.32	8.12**	0.00
2. ด้านบุคลิกภาพ (X_2)	0.04	0.03	0.04	1.15	0.25
3. ด้านคุณธรรมจริยธรรม (X_3)	0.10	0.03	0.11	3.00**	0.00
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์ (X_4)	0.50	0.03	0.51	13.24**	0.00
R = 0.96 R² = 0.93 Adjust R² = 0.93 S.E._{est} = 0.19 a = 0.10 F = 1156.20**					

** p < .01

จากตาราง 7 พบว่า อำนาจพยากรณ์ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยรวมและเป็นรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน พบว่า มีจำนวน 3 ด้านที่สามารถพยากรณ์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านความรู้ความสามารถ (X_1) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.32 ด้านคุณธรรมจริยธรรม (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.10 และด้านมนุษยสัมพันธ์ (X_4) เป็นตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการ

พยากรณ์ เท่ากับ 0.50 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ด้านนี้สามารถร่วมกันพยากรณ์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง ได้ร้อยละ 93 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 0.19

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$\begin{aligned}\hat{Y} &= a + b_4X_4 + b_1X_1 + b_3X_3 \\ &= .10 + .50**X_4 + .32**X_1 + .10**X_3\end{aligned}$$

และสามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$\begin{aligned}\hat{Z}_y &= \beta_4Z_{X4} + \beta_1Z_{X1} + \beta_3Z_{X3} \\ &= .51**Z_{X4} + .32**Z_{X1} + .11**Z_{X3}\end{aligned}$$

วิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยใช้วิธีวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression analysis) ปรากฏผล ดังตาราง 8

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้าน

ตัวแปรพยากรณ์	b	S.E.	β	T	Sig
1. ด้านความรู้ความสามารถ (X_1)	0.35	0.03	0.35	10.41**	0.00
2. ด้านคุณธรรมจริยธรรม (X_3)	0.10	0.03	0.11	3.12**	0.00
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์ (X_4)	0.51	0.03	0.53	14.29**	0.00

R = 0.96 R² = 0.93 Adjust R² = 0.93 S.E._{est} = 0.19 a = 0.10 F = 1539.56**

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

** p < .01

จากตาราง 8 พบว่า อำนาจพยากรณ์ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ทั้ง 4 ด้าน พบว่ามีตัวแปรจำนวน 3 ด้านที่สามารถพยากรณ์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านความรู้ความสามารถ (X_1) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.35 ด้านคุณธรรมจริยธรรม (X_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.10 และ ด้านมนุษยสัมพันธ์ (X_3) เป็นตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.51 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ด้านนี้สามารถร่วมกันพยากรณ์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง ได้ร้อยละ 93 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 0.19

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$\begin{aligned}\hat{Y} &= a + b_4X_4 + b_1X_1 + b_3X_3 \\ &= .10 + .51**X_4 + .35**X_1 + .10**X_3\end{aligned}$$

และสามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$\begin{aligned}\hat{Z}_y &= \beta_4Z_{X4} + \beta_1Z_{X1} + \beta_3Z_{X3} \\ &= .53**Z_{X4} + .35**Z_{X1} + .11**Z_{X3}\end{aligned}$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาของ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีการดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผลการวิจัย
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา ในยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1,934 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 - 610) หลังจากนั้นคัดเลือกครูผู้สอนจากทุกสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 จำนวน 40 ข้อ โดยมีความเชื่อมั่นระหว่าง 0.54 - 0.85 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา จำนวน 30 ข้อ โดยมีความเชื่อมั่นระหว่าง 0.61 - 0.88 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีถึงสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 320 ฉบับด้วยตนเอง พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้โรงเรียนส่งแบบสอบถามกลับมายังผู้วิจัย โดยผู้วิจัยกำหนดวันในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม และดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนและมีความสมบูรณ์ครบ 320 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ

100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

4. วิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยใช้วิธีวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเดียว (Enter Multiple Regression analysis) และวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยใช้วิธีวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ด้านความรู้ความสามารถ และ 4) ด้านบุคลิกภาพ ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ 1) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 2) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายใน

สถานศึกษา 3) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนพัฒนาสถานศึกษา และ 4) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเดียว (Enter Multiple Regression analysis) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \hat{Y} &= a + b_4X_4 + b_1X_1 + b_3X_3 \\ &= .10 + .50**X_4 + .32**X_1 + .10**X_3 \end{aligned}$$

และสามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \hat{Z}_y &= \beta_4Z_{x4} + \beta_1Z_{x1} + \beta_3Z_{x3} \\ &= .51**Z_{x4} + .32**Z_{x1} + .11**Z_{x3} \end{aligned}$$

ผลการวิเคราะห์การถดถอยโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression analysis) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \hat{Y} &= a + b_4X_4 + b_1X_1 + b_3X_3 \\ &= .10 + .51**X_4 + .35**X_1 + .10**X_3 \end{aligned}$$

และสามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \hat{Z}_y &= \beta_4Z_{x4} + \beta_1Z_{x1} + \beta_3Z_{x3} \\ &= .53**Z_{x4} + .35**Z_{x1} + .11**Z_{x3} \end{aligned}$$

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ความสามารถ และ ด้านบุคลิกภาพ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ซึ่งเป็นบุคคลที่มีบทบาทและมีความสำคัญสูงสุดในการบริหารสถานศึกษาให้เป็นผลสำเร็จหรือบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 และสามารถเป็นผู้นำในการปฏิบัติงาน การสัมพันธ์กับชุมชน การขจัดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ รับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล จึงทำให้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากเป็นไปตามแนวคิดของ สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 6) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพทั้งหลายนั้น ต้องเป็นผู้ที่มีเป้าหมายความสำเร็จที่ชัดเจนและมีความมุ่งมั่นที่จะ ไปสู่เป้าหมายนั้นให้จงได้ ทুমเทพลังกายและความคิดอย่างเต็มกำลัง มีความเป็นผู้นำทางวิชาการสูงมีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์รอบรู้เป็นที่พึ่งทางวิชาการให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีความสามารถในการจัดการองค์การสอดคล้องกับแนวคิดของ จุงและแมกกินสัน (Chung and Magginson. 1981 : 27) ที่กล่าวว่าคุณลักษณะของผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่สามารถทำให้การทำงานประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชินินาถ ชิงช่วง (2556 : 101 - 103) ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1, ณรงฤทธิ์ นามเหล่า (2560 : 159) ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23, จรัส พิงเร็ว (2558 : 52) ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่ม 6 ภาคเหนือตอนบน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และสฤดี จีระออน (2561 : 54) ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3

ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านความสามารถในการพัฒนา นักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนพัฒนาสถานศึกษา และ ด้านความสามารถในการพัฒนา นักเรียนให้มีสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นสิ่งสะท้อนการดำเนินงานที่บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ที่สามารถจัดการศึกษาที่ทำให้ครูและนักเรียนเกิดการ เรียนรู้และความพึงพอใจ สามารถแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ได้ทรัพยากรในการ นำไปสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา มีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จนเกิดผลสำเร็จบรรลุตาม เป้าหมายที่สถานศึกษาตั้งไว้ สถานศึกษามีประสิทธิภาพในการทำงาน มีการปรับตัวของ สถานศึกษาให้เข้ากับสภาพแวดล้อม มีความยืดหยุ่นในการดำเนินการต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับบริบท ของสถานศึกษา จึงทำให้ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามแนวคิดของ ชร. สุนทรายุทธ (2551 : 459) ที่กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง การบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ในการจัดการศึกษา โดยพิจารณาจากความสามารถในการผลิตนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูง มีทัศนคติทางบวก เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ตลอดจนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทั้ง ภายใน ภายนอก และรวมถึงความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาจนทำให้เกิดความ พึงพอใจในการทำงานสอดคล้องกับแนวคิดของ มอทท์ (Mott, 1972 : 305) กล่าวว่า ประสิทธิผลของ สถานศึกษา หมายถึง ปริมาณของผลผลิตคุณภาพของผลผลิต ประสิทธิภาพของการทำงาน การปรับตัวขององค์กรให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและความยืดหยุ่นในการดำเนินการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ นนทกร อรุณ โน (2559 : 53) ที่ได้ศึกษา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 และฤทัยรัตน์ บุญอินทร์ (2559 : 53) ที่ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 และประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = 0.96$) กล่าวคือ เมื่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 มีค่าเพิ่มขึ้น ประสิทธิผลของสถานศึกษาก็จะมีค่าเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 อันเป็นลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่เน้นให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารการศึกษา สามารถนำไปสู่การบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลบรรลุเป้าหมายขององค์กร ทำให้มีบรรยากาศการทำงานในองค์กรที่ดี มีการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ สร้างแรงบันดาลใจ จูงใจบุคลากรในองค์กรให้ดำเนินงานอย่างเต็มความสามารถด้วยความเต็มใจ อีกทั้งยกระดับการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น เมื่อผู้บริหารสถานศึกษา มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ย่อมทำให้ประสิทธิผลของสถานศึกษามีมากตามไปด้วย ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 6) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพทั้งหลายนั้น ต้องเป็นผู้ที่มีเป้าหมายความสำเร็จที่ชัดเจนและมีความมุ่งมั่นที่จะไปสู่เป้าหมายนั้นให้จงได้ ทুমเทพลังกายและความคิดอย่างเต็มกำลัง มีความเป็นผู้นำทางวิชาการสูง มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ รอบรู้เป็นที่พึ่งทางวิชาการให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ มีความสามารถในการจัดการองค์กร สอดคล้องกับแนวคิดของ ฮอยและมิสเกล (Hoy and Miskel, 2001 : 51) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพมีความสำคัญต่อการบริหารงานของสถานศึกษาเนื่องจากมีบทบาทหน้าที่ในการเสริมสร้างความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา การสร้างสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้การเสริมสร้างความ เป็นองค์กรวิชาชีพ การตัดสินใจร่วมและการมีวิสัยทัศน์ร่วม การเสริมสร้างกลุ่มบริหารตนเอง การเสริมสร้างการติดต่อสื่อสาร การเสริมสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศองค์กร การจูงใจในการทำงาน การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การบริหารการเปลี่ยนแปลง การบริหารหลักสูตร และการสอน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร จะเห็นได้ว่าการเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องมีคุณลักษณะทางบุคลิกภาพ คุณลักษณะทางแรงจูงใจ และคุณลักษณะทางทักษะการบริหาร จึงจะทำให้สถานศึกษามีประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล ศรียาเทพ (2559 : 85 - 89) ที่ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ

กับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองพัทลุง, นฤชยา นนทยะโส (2558 : 95) ที่ได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก คุณลักษณะของผู้บริหารและประสิทธิภาพสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ด้วยสมการพยากรณ์เพื่อหาตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง เรียงตามลำดับความสำคัญประกอบด้วย ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ความสามารถ และด้านคุณธรรมจริยธรรม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก คุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 3 ด้านนั้น เป็นคุณสมบัติอันสำคัญที่จะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลที่มีบทบาทและมีความสำคัญสูงสุดในการบริหารสถานศึกษา ให้สามารถบริหารสถานเป็นผลสำเร็จหรือบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นไปตามแนวคิดของ เต็มสิริทิพย์จันทา (2553 : 143) ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอน กรณีศึกษา: โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต และได้สรุปว่า มนุษย์สัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาคือ ความเป็นกันเองกับเพื่อนร่วมงาน และ ผู้ได้บังคับบัญชา เนื่องมาจากผู้บริหารเป็นบุคคลที่ต้องมีการปะทะสังสรรค์ทางสังคมตลอดเวลา ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อนร่วมงาน และผู้ได้บังคับบัญชา มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นที่เชื่อถือของทุกคน แก้ไขปัญหาของผู้อื่นได้ มีความซื่อสัตย์ รู้ปัญหาของผู้อื่น สนใจกิจกรรมของสังคม มีความอดทน เป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย มีน้ำใจในการบริการแก่สังคม มีความจริงใจ เข้าใจความสามารถและความฉลาดของบุคคลอื่น อุทิศตนเพื่อสังคม เพราะผู้บริหารจะต้องทำงานกับบุคคลทั้งภายนอกและภายในโรงเรียน ดังนั้นจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งประกอบไปด้วยลักษณะที่สำคัญคือ ต้องยิ้มแย้มแจ่มใส มีความเสมอต้น เสมอปลาย ยกย่องชมเชย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สอดคล้องกับแนวคิดของ เอกสิงห์ ปากแก้ว (2558 : 244) ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 และได้สรุปว่า ผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถในด้านการบริหารงานด้านวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย งานด้านหลักสูตร งานด้านการเรียนการสอน วัตถุประสงค์หลักสูตร

และสื่อการเรียนการสอน งานด้านการส่งเสริมการเรียนการสอน งานด้านการวัดและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานด้านประชุมและอบรมทางวิชาการ รู้และเข้าใจกฎหมาย ตลอดจนระเบียบและแนวปฏิบัติต่าง ๆ ผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถด้านการบริหาร สถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนและส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพ นักเรียน โดยใช้แผนงานเป็นเครื่องมือในการบริหารสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่น ในการพัฒนางาน มีการประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาสถานศึกษาและ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับแนวคิดของ บวร เทศารินทร์ (2560 : ออนไลน์) ที่กล่าวว่า ความมีคุณธรรมและเมตตาธรรม คือ การเป็นผู้ให้อภัย ไม่ตัดสินความถูกผิด ของผู้ใต้บังคับบัญชาเพียงเขาเล่าให้ฟัง ไม่อาฆาตในเรื่องที่เกิดขึ้นแล้ว มีความลำเอียงน้อยที่สุด มีความซื่อสัตย์ยุติธรรม เสมอภาค มีความจริงใจกับเพื่อนร่วมงาน รวมถึงการมีจิตอาสาที่ดีงาม เพราะจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและองค์กรเกิดความเชื่อมั่นศรัทธา และให้เกิดการสนับสนุนอย่าง ไม่มีการต่อต้าน อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จขององค์กร ตามวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ได้ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กู๊ดฮาร์ท (Goodhart, 1991 : 2214 - A) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรม ความเป็นผู้นำ และประสิทธิผลของโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐนิวเจอร์ซีย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์และสามารถทำนายประสิทธิผลของโรงเรียนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิวบี (Newby, 1998 : 4492 - A) ที่ได้ศึกษาการบริหารคุณภาพทั้งองค์กร (TQM) ในโรงเรียน ประถมศึกษา จุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อที่จะรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบ คุณภาพของโรงเรียน ประถมศึกษาที่ใช้ระบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรและโรงเรียนที่ไม่ใช่ โดยสำรวจจากโรงเรียนที่ใช้ และไม่ใช้ระบบการบริหารคุณภาพประเภทละ 4 โรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่แตกต่างกัน โรงเรียนที่ใช้ระบบบริหารคุณภาพทั้งองค์กร (TQM) จะบริหารงานตามความต้องการ ความพอใจของผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียน บุคลากรทุกฝ่ายมีความร่วมมือกัน จึงทำให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทาฟฟ์ (Taaf, 1998 : 4286 - A) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทพฤติกรรมของผู้บริหารและความสำเร็จของโรงเรียน โดยศึกษาเพื่อ พิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนจากครู 536 คน ใน 25 โรงเรียน เป็นครูที่ สอนเต็มเวลาในภาคตะวันออกเฉียงใต้ของสหรัฐอเมริกา พบว่า บทบาทพฤติกรรมของ ผู้บริหารโรงเรียนมีผลต่อการประสบความสำเร็จของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาของ ภาควิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พบว่า การนำผลการศึกษาไปใช้และศึกษาค้นคว้าวิจัย ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาของ พบว่า อยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้บริหารจึงควรพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่เสมอ มีการบริหารจัดการประสิทธิผลของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานภายในสถานศึกษาประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และมุ่งเน้นประสิทธิผลของสถานศึกษา รับฟังปัญหา ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของครู และคณะทำงานทุก ๆ คน

3. ผู้บริหารควรรับฟังปัญหา ความต้องการ และความคิดเห็นของครูและนักเรียน ในสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนา เพื่อให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และประสิทธิผลของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

2. ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของสถานศึกษา

3. ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงอุตสาหกรรม. (2559). “ไทยแลนด์ 4.0 คืออะไร?”. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.industry.go.th/center_mng/index.php/2016-04-24-18-07-42/2016-04-24-18-09-38/2016-04-24-18-10-07/item/10236-4-0. 5 มกราคม 2562.
- กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพ. (2559). พิมพ์เขียว Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <https://waa.inter.nstda.or.th/stks/pub/2017/20171114-draeqa-blueprint.pdf>. 1 มกราคม 2562.
- จตุรภัทร ประทุม และคณะ. (31 สิงหาคม 2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วารสารวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 27 (2) : 120.
- จรัส พึ่งเร็ว. (2558). คุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่ม 6 ภาคเหนือตอนบน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พะเยา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ชนินาถ ชิงช่วง. (2556). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ปทุมธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ชวลิต โพธิ์นคร. (2559). การประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2559 และประชุมวิชาการเรื่อง “ห้องสมุดดิจิทัลกับการก้าวสู่ยุค Thailand 4.0”. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://km.li.mahidol.ac.th/thai-studies-in-thailand-4-0/>. 10 มกราคม 2562.
- ชัยนต์ เพาพาน. (2559). การประชุมวิชาการระดับชาติครุศาสตร์ ครั้งที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ผู้ประชาคมอาเซียน : ทิศทางใหม่ในศตวรรษที่ 21. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://conference.edu.ksu.ac.th/file/20160809_2488101126.pdf. 11 มีนาคม 2562.

- ชัยศักดิ์ สุกระกาญจน์. (2560). **ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การในยุคไทยแลนด์ 4.0.** (ออนไลน์).
แหล่งที่มา : <https://spark.adobe.com/page/YIGxuPO3qkdtE/>. 11 มีนาคม 2562.
- ณรงฤทธิ์ นามเหลา. (2560). **คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23.**
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สกลนคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร.
- ดวงพร รุ่งเรืองศรี. (29 มิถุนายน 2561). **คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่
21. วารสารด้านการบริหารรัฐกิจและการเมือง. 7 (1) : 106.**
- เต็มสิริ ทิพย์จันทา. (13 มกราคม 2553). **คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็น
ของครูผู้สอน กรณีศึกษา : โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต. วารสารวิชาการ
มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย. 1 (2) : 139.**
- ธร สุนทรายุทธ. (2551). **การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป.** กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์.
- ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. (2559). **การวิจัยนวัตกรรมการเรียนรู้และการจัดการศึกษาเพื่อ
พัฒนาที่ยั่งยืน. ปาฐกถาพิเศษ Education Reform & Entrance 4.0. 15 กุมภาพันธ์
2562.**
- นที กอบการณา และคณะ. (3 สิงหาคม 2562). **ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหาร
สถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราช
ภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. 3 (2) : 47.**
- นนทกร อรุณ โน. (2559). **การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผล
ต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต
17. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏรำไพพรรณี.**
- นฤชยา นนท์ยะโส. (2558). **คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการ
บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา
เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ฉะเชิงเทรา : คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.**
- นฤมล ศรียาเทพ. (2559). **ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพกับประสิทธิผล
ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองพัทลุง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
สงขลา : คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.**

- นฤมล เจริญพรสกุล และคณะ. (31 ธันวาคม 2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. วารสารวิจัย
และพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. 11 (3) : 114.
- นวรรตน์ รามสูตและบัลลังก์ โรหิตเสถียร. (2559). การจัดการศึกษาไทย 4.0 ในบริบทการจัด
การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :
<https://www.moe.go.th/websm/2016/aug/354.html>. 16 กุมภาพันธ์ 2562.
- บวร เทศารินทร์. (2560). ผู้บริหารโรงเรียน 4.0 พลังขับเคลื่อนปฏิรูปการศึกษา. (ออนไลน์).
แหล่งที่มา : <http://drborworn.com/articleDetail.asp?id=20137>. 1 มีนาคม 2562.
- ประเทืองทิพย์ สุกุมลจันทร์. (2557). การพัฒนาตัวแบบประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาใน
โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ : วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ประยุทธ์ จันทร์โอชา. (2559). “ประยุทธ์” ลุยพัฒนาประเทศสู่ยุค “ไทยแลนด์ 4.0” ยันอยากมี
เลือกตั้ง พ้อทำเพื่อชาติกลับถูกไล่. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :
<https://mgronline.com/politics/detail/9590000041197>. 22 เมษายน 2562.
- พรชัย เจดามาน และคณะ. (28 มิถุนายน 2559). ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อการบริหารจัดการสู่
การเปลี่ยนผ่าน ศตวรรษที่ 21 : ไทยแลนด์ 4.0. วารสารหลักสูตรและการเรียนการสอน
คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 2 (1) : 2 - 3.
- พัธนูสิญ นวโลจิตรรัตน์ และคณะ. (25 กันยายน 2560). รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำแบบไทย
อันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาค
กลาง. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 4 (2) : 47.
- พิมพ์สุดา วัจนวงศ์ปัญญา. (2555). กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะผู้นำแบบไทยของผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- การดี อนันต์นารี. (2551). หลักการแนวคิดทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: ภาควิชา
บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 เฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิม พระ
ชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554. กรุงเทพฯ : บริษัท ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด
(มหาชน).

- ฤทัยรัตน์ บุญอินทร์. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรรณารด แสงมณี. (2551). องค์การ : ทฤษฎีการออกแบบและการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์.
กรุงเทพฯ : คารนี สนามเต๊ะ.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2560). ผลการดำเนินงาน. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :
<http://www.srirachanunicipality.com/0307.php>. 20 มีนาคม 2562.
- ศศุติ จีระออน. (2561). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชัยภูมิ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- สอบครูคอตคอม. (2560). บทบาทของผู้นำ. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : www.sobkroo.com. 27
มกราคม 2562.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2554). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548).
เรียนรู้บูรณาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุขสวัสดิ์ จันทะวัฒน์. (2560). รายงานผลการดำเนินการปีงบประมาณ 2554. (ออนไลน์).
แหล่งที่มา : <http://www.gotoknow.org/posts/3255> [edupol.org](http://www.edupol.org). 38. 20 มีนาคม 2562.
- สุบัน พรเวียง. (2 กันยายน 2562). แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร. 21 (1) : 329.
- อนงค์ อาจจงทอง. (31 สิงหาคม 2559). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรมนุษย์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. 10 (1) : 41
- อรพรรณ ตูจันดา. (24 กันยายน 2558). ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนวัดปทุมวนาราม โดยใช้อรพรรณ โมเดล. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. 7 (1) : 47

- อัศววิทย์ ระบิณ. (2560). การศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0. เชียงใหม่ : เชียงใหม่นิวส์.
- เอกวิทย์ มั่งอะนะ. (2558). สมรรถนะและแนวทางการพัฒนา ผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อค้นหาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เอกสิงห์ ปากแก้ว. (2558). การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “สร้างสรรค์และพัฒนาเพื่อก้าวหน้าสู่ประชาคมอาเซียน” ครั้งที่ 2. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://journal.nmc.ac.th/th/admin/Journal/2558Vol3No1_12.pdf. 12 มีนาคม 2562.
- Bandura, A. (1977). **Social Learning Theory**. New Jersey : Prentice – Hall A.
- Bradford, D. L. and Cohen, A. R. (1984). **Power up : Transforming Organizations through SharedLeadership**. New York : John Wiley.
- Campbell and et al (1971). **Education Administration**. New York : University of Michigan.
- Chung, K. H. and Magginson, L. C. (1981). **Organizations Behavior Development Managerial Skills**. New York : Harper and Row Pubishers.
- Dubrin, A. J. (1984). **Foundations of Organizational Behavior**. Englewood Cliffs, New Jersey : PrenticeHall.
- Edwin, B. F. (1966). **Principles of Personnel Management**. Tokyo : Tosho Printing.
- Fulmer, R. M. (1983). **Human Relations**. Homewood, Illinois : Richard D. Irwin. Lnc.
- Gibson, J. H. and James H. D. (1982). **Orgnrizations : Behavior Structure and Processes**. 4 th ed. TX : Business Publications.
- Goodhart, W. H. (1991). The instructional and expressive characteristic of public secondary schools and effectiveness. **Dissertation abstracts Instructional**. 51(8) : 2214-A.
- Greene, J. C. (1992). A Study of Principals’ Perception of their Involvement in Decision Making Processes: It’s on Their Joy Performance. **Dissertation Abstracts International**. 79 (1) : 35.
- Henclely, K. H. , and Froese, K. , (1970). Pre-service teacher perception of family-school Collaboration: A qualitative study. **Masters Abstracts Internatiional**. 37 (03) : 65.
- Hodgetts , R. M. (1999). **Modern Human Relationship to W4kiorking**. 7th ed. New York : Dryden.
- Hoy, W. K. and Cecil G Miskel. (2001). **Educational Administration. Theory Research and Practice (4th. ed.)**. New York : Harper Collins.

- Jerry, P. F. (1988). **Introduction to personality**. Glenview: Scott Foresman.
- Knezevich, S. J. (1984). **Administration of Public Education**. 4 th ed. New York: Harper and Row.
- Kreitner, R. and Kinicki, A. (2007). **Organizational Behavior**. Boston: McGraw-Hill/Irwin
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30 (3) : 607 - 610.
- Likert, R. (1933). **A Technique for the Measurement of Attitude**. Chicago : Rand Mc Nally.
- Mott, P. E. (1972). **The Characteristic of Effective Organization**. New York : Harper and Row.
- Newby, E. F. (1998). Total Quality Management and Elementary School. **Pro Quest-Dissertation Abstracts International**. 59 (01) : 88-A.
- Pellegrino, J. W. and Varnhagen, C.K. (1985). **Abilities and aptitudes**. In T. Husen & T. N. Postlethwaite (Eds.). International encyclopedia of education: Research and studies. Oxford: Pergamon.
- Robbins, S. P. (2001). **Organizational Behavior**. N.J. :Prentice-Hall.
- Schein, E. H. (1970). **Organizational Psychology**. N.J. : Prentice-Hall.
- Snyder, H. E. (1987). **Soybean utilization**. New York : AVI.
- Stogdill, R. M. (1974). **Handbook of leadership: A survey of theory and research**. New York : Free Press.
- Taff, B. C. (1998). Teacher perceptions of principal role behavior and school effectiveness. **dissertation abstracts international**. 58 (7) : 4286-A.
- Yukl, G. A. (1998). **Leadership in organizations (4th ed.)**. Upper Saddle River, New Jersey : PrenticeHall.
- Zamuta, R. F. (1991). **Organization Theory and Design**. New York : State University of New York.

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๑๓/ว ๐๐๒๒

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน อาจารย์ ดร.ดำรงค์ ศรีอร่าม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายศรายุทธ เมืองคำ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย ๔.๐ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๘ จังหวัดระยอง” โดยมี อาจารย์ ดร.มนตรี วิชัยวงษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาคนิมิตร อรรคศรีวร)

ผู้ช่วยอธิการบดี

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐ ๓๙๓๑ ๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๑๗๘

โทรสาร ๐ ๓๙๔๗ ๑๐๖๑

ที่ อว ๐๖๓๑.๑๓/ว ๐๐๒๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสุภาพร เศรษฐไตรรัตน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายศรายุทธ เมืองคำ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย ๔.๐ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๘ จังหวัดระยอง” โดยมี อาจารย์ ดร.มนตรี วิชัยวงษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๒๖๕

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาคนิมิตร อรรคศรีวรร)

ผู้ช่วยอธิการบดี

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐ ๓๙๓๑ ๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๑๗๘

โทรสาร ๐ ๓๙๔๗ ๑๐๖๑

ที่ อว ๐๖๓๑.๑๓/ว ๐๐๒๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
เรียน นายสุรพัฒน์ ประจันต์ตระเสน
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายศรายุทธ เมืองคำ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย ๔.๐ ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๘ จังหวัดระยอง” โดยมี อาจารย์ ดร.มนตรี วิชัยวงษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๒๕๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาคนิมิตร อรรถศรีวรร)

ผู้ช่วยอธิการบดี

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐ ๓๙๓๑ ๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๑๓๘

โทรสาร ๐ ๓๙๔๗ ๑๐๖๑

ที่ อว ๐๖๓๑.๑๓/ว ๐๐๒๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายสมศักดิ์ โสพัง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายศรายุทธ เมืองคำ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย ๔.๐ ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๘ จังหวัดระยอง” โดยมี อาจารย์ ดร.มนตรี วิชัยวงษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๒๖๕

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาคนิมิตร อรรคศรีวร)

ผู้ช่วยอธิการบดี

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐ ๓๙๓๑ ๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๑๗๘

โทรสาร ๐ ๓๙๔๗ ๑๐๖๑

ที่ อว ๐๖๓๑.๑๓/ว ๐๐๒๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาวมณฑา เจริญประโยชน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายศรายุทธ เมืองคำ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาคุณประเทศไทย ๔.๐ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๘ จังหวัดระยอง” โดยมี อาจารย์ ดร.มนตรี วิชัยวงษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาคนิมิตร อรรคศรีวรร)

ผู้ช่วยอธิการบดี

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐ ๓๙๓๑ ๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๑๗๘

โทรสาร ๐ ๓๙๔๗ ๑๐๖๑

ที่ อว ๐๖๓๑.๑๓/๐๐๒๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพนัสพิทยาคาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๔๐ ชุด

ด้วยนายศรายุทธ เมืองคำ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย ๔.๐ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๘ จังหวัดระยอง” โดยมี อาจารย์ ดร.มนตรี วิชัยวงษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายศรายุทธ เมืองคำ นำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่นักศึกษา สร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาคนิมิตร อรรคศรีวร)

ผู้ช่วยอธิการบดี

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐ ๓๙๓๑ ๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๑๗๘

โทรสาร ๐ ๓๙๔๗ ๑๐๖๑

ที่ อว ๐๖๓๑.๑๓/ว ๐๐๓๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วยนายศรายุทธ เมืองคำ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย ๔.๐ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๘ จังหวัดระยอง” โดยมี อาจารย์ ดร.มนตรี วิชัยวงษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกสถานศึกษาของท่านเป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงขออนุญาตนำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่าน

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายศรายุทธ เมืองคำ เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

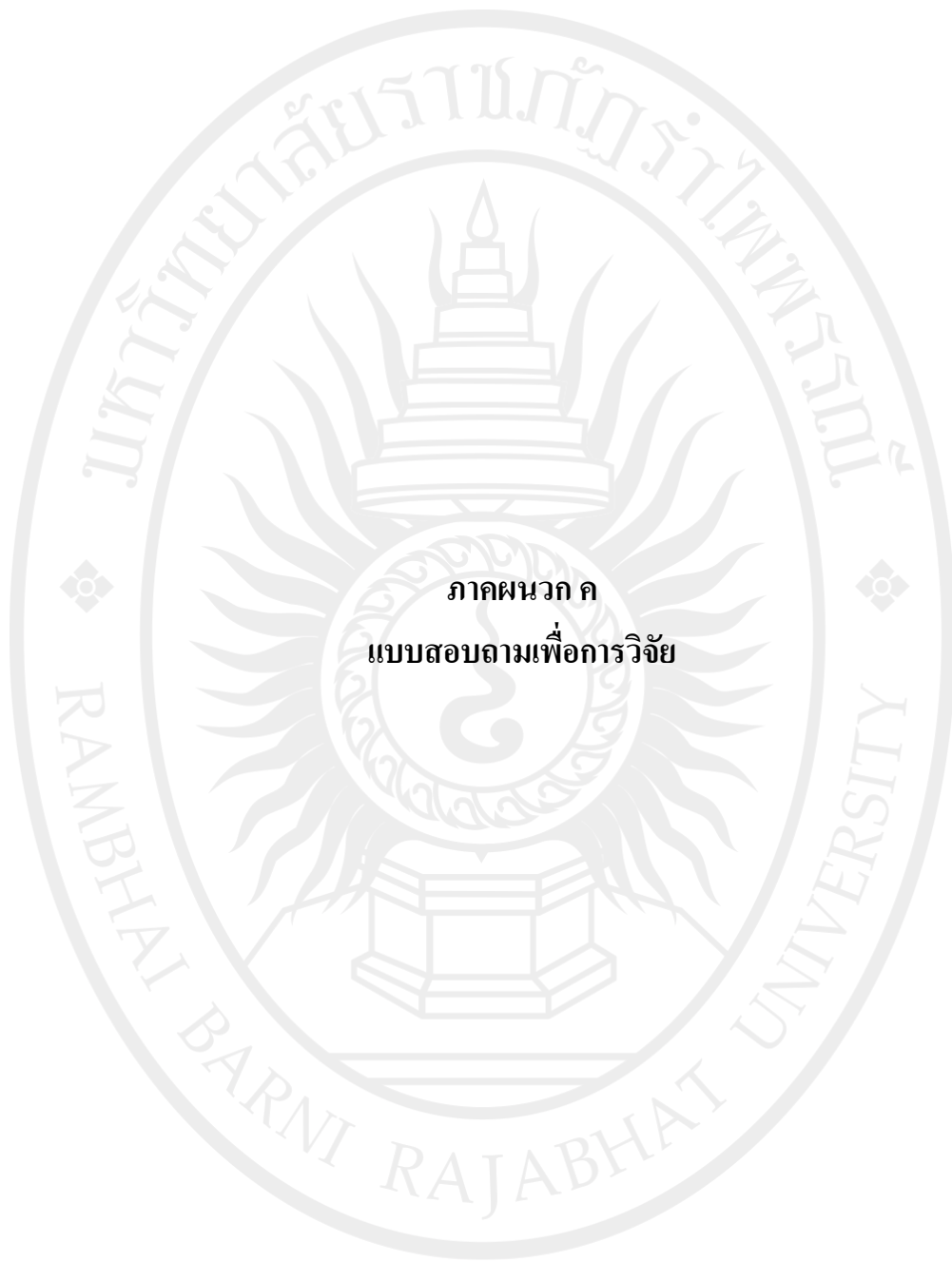
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาคนิมิตร อรรถศรีวร)

ผู้ช่วยอธิการบดี

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐ ๓๙๓๑ ๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๑๗๘

โทรสาร ๐ ๓๙๔๗ ๑๐๖๑

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18
จังหวัดระยอง

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร
สถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0

ตอนที่ 2 ประสิทธิผลของสถานศึกษา

กรุณาตอบคำถามตามการปฏิบัติจริงในสถานศึกษาของท่าน คำตอบที่ได้ผู้วิจัยจะนำไป
วิเคราะห์ในภาพรวม เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของ
ท่านแต่อย่างใด ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา
เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณอย่าง
สูงมา ณ โอกาสนี้

นายศรายุทธ เมืองคำ

นักศึกษาลัทธิศาสตร์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่แสดงถึงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามสภาพที่เป็นจริงในสถานศึกษา

ระดับการพิจารณา	5	หมายถึง	ผู้บริหารมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์มากที่สุด
	4	หมายถึง	ผู้บริหารมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์มาก
	3	หมายถึง	ผู้บริหารมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ปานกลาง
	2	หมายถึง	ผู้บริหารมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์น้อย
	1	หมายถึง	ผู้บริหารมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์น้อยที่สุด

ข้อ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0	ระดับ				
		5	4	3	2	1
ด้านความรู้ความสามารถ						
1	ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องการบริหารเป็นอย่างดี					
2	ผู้บริหารทันต่อเหตุการณ์ ทั้งในด้านความรู้และข้อมูลข่าวสาร					
3	ผู้บริหารมีความฉลาดเฉลียวในการบริหารงานในสถานศึกษา					
4	ผู้บริหารมีความรอบรู้ เข้าใจบทบาทหน้าที่ ข้อกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบแบบแผนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน					
5	ผู้บริหารมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์					
6	ผู้บริหารเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีและพัฒนาการดำเนินงาน และกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา					
7	ผู้บริหารมีทักษะในการสื่อสารกับบุคคลภายในและภายนอกองค์กรอย่างสร้างสรรค์					
8	ผู้บริหารมีการใช้สถานศึกษาเป็นฐาน สามารถนำความรู้ใหม่ ๆ พัฒนาองค์กรและบุคลากรภายในองค์กร					
9	ผู้บริหารบูรณาการสิ่งต่าง ๆ ในองค์กรให้เกิดความสมดุล					

ข้อ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุค ประเทศไทย 4.0	ระดับ				
		5	4	3	2	1
10	ผู้บริหารมีคุณวุฒิ ความรู้ และประสบการณ์เหมาะสม กับตำแหน่ง					
ด้านบุคลิกภาพ						
11	ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเอง สุขุม รอบคอบ กล้า ตัดสินใจ ตั้งตนอยู่ในความไม่ประมาท					
12	ผู้บริหารมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ขยันหมั่นเพียร					
13	ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีลักษณะท่าทาง การแสดงออกที่ดี ทั้ง ในเรื่องส่วนตัวและหน้าที่การงาน เป็นตัวอย่างที่ดี ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา					
14	ผู้บริหารมีระเบียบวินัยต่อตนเองและผู้อื่น					
15	ผู้บริหารมีเจตคติ ค่านิยม ความสนใจ และอุดมคติที่ดี					
16	ผู้บริหารมีความเหมาะสมด้านบุคลิกภาพทางอารมณ์					
17	ผู้บริหารมีความเหมาะสมด้านกิริยา มารยาท ทั้งทาง กาย วาจา ใจ					
18	ผู้บริหารมีความน่าเชื่อถือ น่าเกรงขาม					
19	ผู้บริหารมีการเป็นผู้มีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้มแจ่มใส					
ด้านคุณธรรมจริยธรรม						
20	ผู้บริหารมีความซื่อสัตย์สุจริต ทั้งทางกาย วาจา และใจ					
21	ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่					
22	ผู้บริหารเป็นผู้ตรงต่อเวลา					
23	ผู้บริหารเป็นผู้มีความเมตตากรุณา					
24	ผู้บริหารมีความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงานอย่างเสมอภาค					
25	ผู้บริหารเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม					
26	ผู้บริหารไม่ข้องเกี่ยวกับอบายมุขทุกประเภท และเป็น ที่ยอมรับและต้องการของสังคม					

ข้อ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุค ประเทศไทย 4.0	ระดับ				
		5	4	3	2	1
ด้านมนุษยสัมพันธ์						
27	ผู้บริหารเป็นผู้มีความสามารถในการสร้างและรักษา สัมพันธภาพที่ดี					
28	ผู้บริหารเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี					
29	ผู้บริหารทำตนให้มีชีวิตชีวายิ้มแย้มแจ่มใส					
29	ผู้บริหารทำตนให้มีชีวิตชีวายิ้มแย้มแจ่มใส					
30	ผู้บริหารเป็นผู้รู้จักควบคุมอารมณ์ของตน					
31	ผู้บริหารเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี มีสัมมาคารวะ เป็นนักฟังที่ดี					
32	ผู้บริหารรู้จักใช้คำพูดหรือภาษาพูดให้เหมาะสม					
33	ผู้บริหารไม่เป็นผู้เย่อหยิ่งถือตัว					
34	ผู้บริหารมีไมตรีจิตและมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่					
35	ผู้บริหารแสดงความชื่นชมบุคคลอื่นด้วยความจริงใจ					
36	ผู้บริหารศึกษาความต้องการและความแตกต่างของ บุคคลอื่น					
37	ผู้บริหารใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น					
38	ผู้บริหารต้องการให้ผู้อื่นมีความสุขและอยากให้ผู้อื่น พ้นทุกข์					
39	ผู้บริหารรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา					
40	ผู้บริหารให้ความเคารพนับถือและให้ความร่วมมือที่ดี ต่อบุคลากรในองค์กร					

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่แสดงถึงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาตามสภาพที่เป็นจริงในสถานศึกษา

ระดับการพิจารณา	5	หมายถึง	สถานศึกษามีประสิทธิผลมากที่สุด
	4	หมายถึง	สถานศึกษามีประสิทธิผลมาก
	3	หมายถึง	สถานศึกษามีประสิทธิผลปานกลาง
	2	หมายถึง	สถานศึกษามีประสิทธิผลน้อย
	1	หมายถึง	สถานศึกษามีประสิทธิผลน้อยที่สุด

ข้อ	ประสิทธิภาพของสถานศึกษา	ระดับ				
		5	4	3	2	1
ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น						
1	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ สูงขึ้น					
2	นักเรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง					
3	นักเรียนสามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้อง					
4	นักเรียนสามารถทำตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีคุณภาพ					
5	นักเรียนได้รับรางวัลจากการเข้าร่วมประกวดกิจกรรมวิชาการกับหน่วยงานราชการต่าง ๆ					
6	นักเรียนส่วนใหญ่ในสถานศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร					
ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก						
7	นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยที่ดี					
8	นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการศึกษา					
9	นักเรียนประพฤติตนตามระเบียบวินัยของโรงเรียน					

ข้อ	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ระดับ				
		5	4	3	2	1
10	นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำงานและแสดงความคิดเห็นกับเพื่อน					
11	นักเรียนใช้สติปัญญาในการทำงานและแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน					
12	นักเรียนมีเหตุผล และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
13	นักเรียนมีความรับผิดชอบทั้งในด้านการเรียน และหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย					
14	นักเรียนมาเรียนสม่ำเสมอ รักการเรียน					
ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนพัฒนาสถานศึกษา						
15	สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น					
16	สถานศึกษาส่งเสริมให้ชุมชนมีท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
17	สถานศึกษามีการนำผลการประเมินในปีที่ผ่านมา เป็นข้อมูลในการพัฒนาสถานศึกษา					
18	สถานศึกษาจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน					
19	สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
20	สถานศึกษามีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม					
21	สถานศึกษามีการวัดผลประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง และเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย					
22	สถานศึกษามีการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการดำเนินงานในทุก ๆ ด้านอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ					

ข้อ	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ระดับ				
		5	4	3	2	1
ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา						
23	ผู้บริหารสามารถวางแผนกลยุทธ์และบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประสิทธิผล					
24	ผู้บริหารสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้ เช่น ด้านการใช้หลักสูตร สถานศึกษา การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน หรือพฤติกรรมของนักเรียน					
25	ผู้บริหารและครูร่วมมือกันในการปฏิบัติงาน และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสถานศึกษา					
26	สถานศึกษามีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน					
27	สถานศึกษามีการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานโดยวิธีการต่าง ๆ					
28	สถานศึกษามีบรรยากาศที่ทำให้เกิดความเป็นมิตร มีความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรทุกฝ่าย					
29	สถานศึกษามีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง					
30	สถานศึกษาส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่น ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสถานศึกษา					

ขอขอบพระคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลเป็นอย่างดี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ง
ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 9 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง

ข้อ ที่	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา ยุคประเทศไทย 4.0	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านความรู้ความสามารถ									
1	ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องการบริหารเป็นอย่างดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	ผู้บริหารทันต่อเหตุการณ์ ทั้งในด้านความรู้และข้อมูลข่าวสาร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	ผู้บริหารมีความฉลาดเฉลียวในการบริหารงานในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	ผู้บริหารมีความรอบรู้ เข้าใจบทบาทหน้าที่ ข้อกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบแบบแผนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	ผู้บริหารมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	ผู้บริหารเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีและพัฒนาการดำเนินงาน และกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อ ที่	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษายุค ประเทศไทย 4.0	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
		7	ผู้บริหารมีทักษะในการสื่อสารกับบุคคลภายในและภายนอกองค์กรอย่างสร้างสรรค์	+1	+1	+1			
8	ผู้บริหารมีการใช้สถานศึกษาเป็นฐาน สามารถนำความรู้ใหม่ ๆ พัฒนาองค์กรและบุคลากรภายในองค์กร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	ผู้บริหารบูรณาการสิ่งต่าง ๆ ในองค์กรให้เกิดความสมดุล	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
10	ผู้บริหารมีคุณวุฒิ ความรู้ และประสบการณ์เหมาะสมกับตำแหน่ง	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
ด้านบุคลิกภาพ									
11	ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเอง สุขุม รอบคอบ กล้าตัดสินใจ ตั้งตนอยู่ในความไม่ประมาท	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	ผู้บริหารมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานและขยันหมั่นเพียร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อ ที่	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษายุค ประเทศไทย 4.0	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
13	ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีลักษณะ ท่าทาง การแสดงออกที่ดี ทั้ง ในเรื่องส่วนตัวและหน้าที่ การงานเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	ผู้บริหารมีระเบียบวินัยต่อ ตนเองและผู้อื่น	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
15	ผู้บริหารมีเจตคติ ค่านิยม ความสนใจ และอุดมคติที่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	ผู้บริหารมีความเหมาะสม ด้านวุฒิภาวะทางอารมณ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	ผู้บริหารมีความเหมาะสม ด้านกิริยา มารยาท ทั้งทาง กาย วาจา ใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18	ผู้บริหารมีความน่าเชื่อถือ น่า เกรงขาม	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
19	ผู้บริหารมีการเป็นผู้มีอัธยาศัย ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านคุณธรรมจริยธรรม									
20	ผู้บริหารมีความซื่อสัตย์สุจริต ทั้งทางกาย วาจา และใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
21	ผู้บริหารมีความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22	ผู้บริหารเป็นผู้ตรงต่อเวลา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อ ที่	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษายุค ประเทศไทย 4.0	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
23	ผู้บริหารเป็นผู้มีความเมตตา กรุณา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
24	ผู้บริหารมีความยุติธรรมต่อ ผู้ร่วมงานอย่างเสมอภาค	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
25	ผู้บริหารเสียสละเห็นแก่ ประโยชน์ส่วนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
26	ผู้บริหารไม่ข้องเกี่ยวกับ อบายมุขทุกประเภท และเป็น ที่ยอมรับและต้องการของ สังคม	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
ด้านมนุษยสัมพันธ์									
27	ผู้บริหารเป็นผู้มี ความสามารถในการสร้าง และรักษาสัมพันธภาพที่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
28	ผู้บริหารเป็นผู้มีมนุษย สัมพันธ์ที่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
29	ผู้บริหารทำตนให้มีชีวิตชีวา ยิ้มแย้มแจ่มใส ผู้บริหารทำตนให้มีชีวิตชีวา ยิ้มแย้มแจ่มใส	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
30	ผู้บริหารเป็นผู้รู้จักควบคุม อารมณ์ของตน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
31	ผู้บริหารเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ ดี มีสัมมาคารวะ เป็นนักฟังที่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อ ที่	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษายุค ประเทศไทย 4.0	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
32	ผู้บริหารรู้จักใช้คำพูดหรือ ภาษาพูดให้เหมาะสม	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
33	ผู้บริหารไม่เป็นผู้เย่อหยิ่งถือ ตัว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
34	ผู้บริหารมีไมตรีจิตและมี น้ำใจเอื้อเฟื้อต่อแผ่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
35	ผู้บริหารแสดงความชื่นชม บุคคลอื่นด้วยความจริงใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
36	ผู้บริหารศึกษาความต้องการ และความแตกต่างของบุคคล อื่น	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
37	ผู้บริหารใจกว้างยอมรับฟัง ความคิดเห็นของบุคคลอื่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
38	ผู้บริหารต้องการให้ผู้อื่นมี ความสุขและอยากให้ผู้อื่น พ้นทุกข์	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
39	ผู้บริหารรู้จักเอาใจเขามาใส่ ใจเรา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
40	ผู้บริหารให้ความเคารพนับ ถือและให้ความร่วมมือที่ดีต่อ บุคลากรในองค์กร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 10 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา
ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18
จังหวัดระยอง

ข้อ ที่	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น									
1	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่าง ๆ สูงขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	นักเรียนมีทักษะในการ แสวงหาความรู้ รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่าง ต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	นักเรียนสามารถสรุปประ เด็นจากการเรียนรู้ และ ประสบการณ์ได้อย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	นักเรียนสามารถทำตามลำดับ ขั้นตอนและผลงานมีคุณภาพ	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
5	นักเรียนได้รับรางวัลจากการ เข้าร่วมประกวดกิจกรรม วิชาการกับหน่วยงานราชการ ต่าง ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	นักเรียนส่วนใหญ่ใน สถานศึกษามีคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ตามหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก									
7	นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยที่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อ ที่	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
8	นักเรียนมีความกระตือรือร้น ต่อการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	นักเรียนประพฤติตนตาม ระเบียบวินัยของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	นักเรียนมีส่วนร่วมในการ ทำงานและกล้าแสดงความคิดเห็น กับเพื่อน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
11	นักเรียนใช้สติปัญญาในการ ทำงานและแก้ปัญหาใน ชีวิตประจำวันได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	นักเรียนมีเหตุผล และยอมรับ ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	นักเรียนมีความรับผิดชอบทั้ง ในด้านการเรียน และหน้าที่ที่ ได้รับมอบหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	นักเรียนมาเรียนสม่ำเสมอ รัก การมาเรียน	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา									
15	สถานศึกษามีการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา ได้อย่าง สอดคล้องกับความต้องการ ของท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อ ที่	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
		16	สถานศึกษาส่งเสริมให้ชุมชน ในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา	+1	+1	+1			
17	สถานศึกษามีการนำผลการ ประเมินในปีที่ผ่านมา ใช้เป็น ข้อมูลในการพัฒนาสถาน ศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18	สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลาย และเหมาะสมกับ ความต้องการของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	สถานศึกษามีการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
20	สถานศึกษามีการใช้สื่อการ เรียนการสอนที่เหมาะสม	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
21	สถานศึกษามีการวัดผล ประเมินผลผู้เรียนตามสภาพ จริงและมีเทคโนโลยีสาร สนเทศที่ทันสมัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22	สถานศึกษามีการพัฒนาและ ปรับปรุงวิธีการดำเนินงานใน ทุก ๆ ด้านอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อ ที่	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนพัฒนาสถานศึกษา									
23	ผู้บริหารสามารถวางแผนกลยุทธ์และบริหารงานในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประสิทธิผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
24	ผู้บริหารสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้เช่น ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือพฤติกรรมของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
25	ผู้บริหารและครูร่วมมือกันในการปฏิบัติงาน และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
26	สถานศึกษามีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
27	สถานศึกษามีการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานโดยวิธีการต่าง ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
28	สถานศึกษามีบรรยากาศที่ทำให้เกิดความเป็นมิตร มีความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรทุกฝ่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อ ที่	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
29	สถานศึกษามีระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน อย่าง เหมาะสมและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
30	สถานศึกษาส่งเสริมการมี ส่วนร่วมของชุมชนและ ท้องถิ่น ในการแก้ปัญหาและ พัฒนาสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก จ
คำอธิบายจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 11 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
ด้านความรู้ความสามารถ	
1	0.69
2	0.69
3	0.59
4	0.81
5	0.75
6	0.74
7	0.72
8	0.77
9	0.78
10	0.73
ด้านบุคลิกภาพ	
11	0.69
12	0.82
13	0.85
14	0.70
15	0.68
16	0.61
17	0.63
18	0.74
19	0.57
ด้านคุณธรรมจริยธรรม	
20	0.60
21	0.75

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
22	0.80
23	0.81
24	0.77
25	0.75
26	0.83
ด้านมนุษยสัมพันธ์	
27	0.81
28	0.63
29	0.77
30	0.73
31	0.76
32	0.80
33	0.75
34	0.71
35	0.77
36	0.76
37	0.82
38	0.71
39	0.72
40	0.54

จากตารางที่ 11 แสดงว่า ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ของแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง จำนวน 40 ข้อ อยู่ในช่วงระหว่าง 0.54 ถึง 0.85 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

ตารางที่ 12 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผล
ของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 18 จังหวัดระยอง

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์	
ทางการเรียนสูงขึ้น	
1	0.64
2	0.69
3	0.81
4	0.77
5	0.85
6	0.72
ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติ	
ทางบวก	
7	0.71
8	0.72
9	0.74
10	0.61
11	0.74
12	0.77
13	0.61
14	0.80
ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนพัฒนาสถานศึกษา	
15	0.76
16	0.86
17	0.82
18	0.83
19	0.87
20	0.88

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
21	0.77
22	0.83
ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	
23	0.69
24	0.65
25	0.74
26	0.76
27	0.78
28	0.85
29	0.83
30	0.77

จากตารางที่ 12 แสดงว่า ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ของแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง จำนวน 30 ข้อ อยู่ในช่วงระหว่าง 0.61 ถึง 0.88 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 และได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล	นายศรายุทธ เมืองคำ
วัน เดือน ปีเกิด	10 ตุลาคม 2532
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	185 หมู่ที่ 2 ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง 21180
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครู ค.ศ. 1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนนิคมวิทยา จังหวัดระยอง
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2548	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนาสวรรค์พิทยาคม จังหวัดบึงกาฬ
พ.ศ. 2551	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาสวรรค์พิทยาคม จังหวัดบึงกาฬ
พ.ศ. 2555	วิทยาศาสตร์บัณฑิต วท.บ. (วิทยาการคอมพิวเตอร์) มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ. 2559	ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
พ.ศ. 2563	ครุศาสตรมหาบัณฑิต ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี